

A márka válsága

Irfia: Painlevé Pál volt francia miniszterelnök

(Utánnymás tilos.)

Pénzügyi válság! Hatásában hasonló az éhínség, a pestis pusztításához. De hogyan is lehet tönkre oly hirtelenül egy dolgos, iparos, karjával és minden termékével eszközökkel rendelkező nép? Csak azért, mert hiányzik az arany? Vagy egy pénzügyi válság forrása, valamely nagy katasztrófális esemény?

Tény az, hogy mihielyt egy bankjegyeknek nincs értékes fémfedezete, a deviza már veszedelemben. Nemcsak racionális, de zavaros értékesítés által is. Ha a pénz értéke oly gyorsan esik, hogy nyugtalanságot támaszt, ez a nyugtalanság viszont ráfekszik a pénzre és még jobban lenyomja az értékét. Új bankjegyek forgalomba hozása csak siettetni a bukást. A spekuláció akcióba lép és a népet jobban megviseli, mint akár egy háború; nyomorba dönti.

Mi következik azután, ha egy ország, tele energiával, akár támogatja, akár sem a külföld, hasonló válságot leküzd? A különleges bajok megmaradnak, a válság emléke ráfekszik a bizalomra és egy új megpróbáltatást még félelmesebb teszi. Ezzel szemben a belső adósság megszűnik, vagy jelentékenyen csökken; az ország aktivitása csodás lendületet vehet, s amennyiben munkás, iparkodó és takarékos, a nemzeti haladás ép oly gyorsan állhat helyre, mint amily villámszerűen csapott le a katasztrófa. Ez történt 1926-ban Franciaországban.

De a pénzügyi drámának más tragikus kifejlése is lehetséges, feltéve, hogy sem első intézkedések, sem külső támogatás nem állítja meg a deviza bukását vagy nem engedi, hogy egészséges valutával helyettesítsék. És ha az élet folytatódni akar, az ország, melynek emberei, gépei, elsőrendű anyagai vannak, belső pénzügyi gondoskodók, melynek nincs árfolyama a külföldön; azok az áruk, melyeket a külföldről kell beszereznie, csak állami központosítás útján, bizonyos deszpotizmus árán szerezhetők meg. Ekképpen a dráma fatális következménye az egész ország bolsevista jellegű államotitása, anarchiával és forradalmi rengésekkel öszekötte.

A márka első krízise 1922-ben volt. A nyomában aggodalom és nyomor sújtotta a német népet; de a birodalmi márkára támaszkodva csodálatos módon újra feltámadt a nemzeti gazdaság. Németország kereskedelmi mérlege, mely 1920-ban rettenetes deficit képet mutatott, 1929-től aktív lett. Csak az 1931. év első négy hónapjában a német kivitel elérte a három milliárd és száz millió birodalmi márkát, majdnem hatszáz millió márkával mulván felül az import összegét (két milliárd 600 millió).

Mikor 1929 végén a Young-terv megvitatásán összejöttek a szakértők, megállapították, hogy Németország helyzete annyira szilárd, hogy fizetőképessége meghaladja az előirányzott szolgálatosságot. Annál inkább meg volt lepve a francia közvélemény, mikor július 20-án a márka imminens katasztrófáját tárták fel előtte. Nem igaz, hogy a franciák e hirt örömmel fogadták, vagy hogy a segítőkézséget megtagadták, de alig volt hihető ez a váratlan katasztrófa. Mi történhetett 1923 óta, hogy idáig romlottak a dolgok?

De a baj már megvan, itt mered előttünk, mi a teendő? Külső segítség nélkül a márka meg nem menthető, sem egészséges pénzzel nem helyettesíthető, s végzetesen a bolsevizmus örvényébe zuhan. S ha ez Közép-Európa legnagyobb országával megtörténik, hogyan fogják fenntartani az egyensúlyt a Balkán és Lengyelországban? De a forradalmi zavarokat a legcivilizáltabb államok még a legjobban meg fogják érezni.

S vajjon Amerika érintetlen maradhat-e? Nemcsak angazsált milliárdok elvesztéséről van már szó, hanem a kapitalista rendszer erőszakos pusztulásáról

is. És ez az oka, hogy még a legönzőbb szempontból is minden tisztánlátó, s a világforradalmat megsejítő léleknek arra a határozatra kell jutnia, hogy a márkát meg kell menteni.

A legfontosabb ennél a mentőakciónál, hogy a baj okait pontosan megismerjék, mert a jelenlegi válságot nem néhány előre nem látott baleset idézte elő, hanem a dolgok normális menete. S így ha arra szorítkoznak, hogy a birodalomnak pénzt adjanak, rövid szünet után ugyanazon okok ugyanolyan hatást idéznének elő. Ez okok: gazdaságiak és politikaiak, ahogy Hoover mondta legutóbbi nyilatkozatában.

Gazdasági vonatkozásban a német gazdasági élet folyamatát az utóbbi években kell szigorú kritika alá venni. — Mennyi birodalmi márkát fizetett kül-

földre (pénzben vagy természetben) re-paráció gyanánt és ugyanakkor hány milliárdot kapott külföldről rövid vagy hosszú lejáratú kölcsön gyanánt vagy magánvállalatokba fektetett külföldi tőkét?

Pártatlan ítélettel azt kell megállapítani e statisztikai vizsgálat alapján, hogy a két összeg mérlege nem igazolja a márka bukását, feltéve, hogy Németország a rendelkezésére bocsátott tőkéket okosan használta fel. A kölcsönkapott milliárdok főképp munkában, szerszámokban, anyagokban oszlottak el, s bármennyire aránytalan is, kivált Franciaországgal összehasonlítva, a német költségvetés, ez a gazdasági túlköltekezés nem magyarázza meg a márka fenyegető válságát. És itt lépnek előtérbe a politikai okok.

Ezek pedig nyilvánvalók. Először a bizalom hiánya egy tartós békeállapotban. Feszültség a szomszédos népekkel, főképp Franciaországgal. Pedig ettől a viszonytól függ minden. A Rajnavidék kiürítése ellenére (egy éve) a lelkek leszerelése sem haladt csöppet sem. Nincs szó Németország megalázásáról mostani szorultságában, de viszont Franciaországtól sem lehet követelni, hogy vakon bizzék, mikor öklöt mutatnak feléje. A lehetséges légkörében kell mozogni.

Összefoglaló feltételeim a következők:

1. A márkát meg kell menteni.

2. A márka nem menthető meg jelen-tékeny külföldi kölcsönök nélkül.

E kölcsönök olyképp biztosítandók, hogy gazdaságosan, észszerűen használtassanak fel és csak a feltétlenül szükséges kiadásokra.

A szomszédos népek közt a kölcsönös jóakarattal politikai békeállapot teremtessek.

Ha Franciaországot kihagyják a végleges megegyezésből, a baj csak súlyosodni fog.

Prefektusi konferencia Bukarestben

Közigazgatási iskola a vármegye urai részére

A prefektusok szabad bejárását kérték a minisztériumokba

Bukarest, augusztus 3. Hétfőn délelőtt kilenc órakor a közlekedésügyi minisztériumban megkezdődött az a prefektusi konferencia, amelynek a kormány tagjai nagy fontosságot tulajdonítanak, mert minden reszort minisztere igyekszik rajta a maga szempontjai szerint kioktatni az összegyűjtött prefektusokat.

A konferenciát néhány üdvözlő szóval maga Argetoianu belügyminiszter nyitotta meg, aztán átadta a helyét Ottescu államtitkárnak s maga a dolga után sietett. Ottescu államtitkár hangsúlyozni kívánta, hogy Argetoianu nevében beszél, szavait tehát vegyék hivatalos utasításnak. Kifejtette a prefektusi méltóság jellegét s vázolta a legközelebbi teendőit.

A kormány óhaját tolmácsolta akkor, amikor arra intette a prefektusokat, hogy legyenek urai a vármegyének, a közigazgatási kérdésekbe azonban ne vegyítsenek politikát.

A községek és megyék költségvetésének összeállításával kapcsolatban a legnagyobb takarékoságra intette a prefektusokat. Az új közigazgatási törvény gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban a falucsoportok kérdésével foglalkozott hosszasan. A törvény szerint csak olyan falvak alkothatnak csoportot, amelyeknek a költségvetése 150 ezer lejig terjed. Nem szabad azonban mereven ragaszkodni a törvény paragrafusaihoz, hanem a végrehajtásnál a helyi szükségleteket is figyelembe kell venni.

s nem szabad csoportba kényszeríteni olyan községeket, amelyeket ellentétes érdekek választanak el egymástól.

Ottescu után Jonescu-Sisesti földművelésügyi miniszter figyelmeztette a prefektusokat, hogy legyenek a törvények végrehajtásának szigorú őrei. Különösen a gabonaértékesítésről szóló törvény pontos végrehajtásánál legyenek a helyükön.

Órizzessék ellen a pékeket és ne tőrjék, hogy a kenyérbéllyel kapcsolatban a pékek megdrágítsák a kenye-

ret, mert ennek semmiképpen sem szabad megtörténnie.

A prefektusok ezzel kapcsolatban arra kérték a minisztert, hogy járjon közbe annak érdekében, hogy a hadsereg közvetítők nélkül, a termelőktől szerezzék be a szükségleteit. A miniszter kijelentette, hogy okvetlenül felkarolja ezt az eszmét, szeretné azonban, ha a hadsereggel ebben az ügyben a termelőszövetkezetek maguk keresnék a kapcsolatot. A kérdés ezen az uton volna megoldható könnyen, tehát

abban az irányban kellene dolgozni, hogy minél több termelőszövetkezet alakuljon, vagy legalább a szövetke-

zethez hasonló csoportosulások jöjjenek létre.

Aztán az állatvédelemre hívta fel a prefektusok figyelmét, jelezve, hogy remélhetőleg a jövő évben nagyobb számú állatorvost küldhet ki a falvakba.

Kérték a prefektusok azt is, hogy rájuk nézve oldják fel azt a tilalmat, mely elzárja a minisztériumok ajtajait a közönség előtt. Jonescu-Sisesti megígérte a közbenjárását.

Délután a közlekedésügyi miniszter „oktatta” ki a prefektusokat, majd Argetoianu adja ki a maga külön utasításait a közigazgatási törvény végrehajtásával kapcsolatban.

Bomba a Páris-belgrádi expresszen

Belgrád, augusztus 3.

A Párisból jövő expressz egyik Pullmann-kocsijában Belgrád közelében bomba robbant fel, amely az egyik ülés alatt volt elhelyezve. A robbanás következtében az egész vagon pozdorjává zuzódott. Ebben a pillanatban még nem lehet tudni, hogy a merényletnek vannak-e áldozatai és hogy azt milyen célból követték el.

Ujabb rendelet a kenyérbéllyegről

Bukarest, augusztus 3.

A kenyérbéllyeg lerovása körül még mindig bizonytalanságok uralkodnak. Ma egy újabb felvilágosító rendelet jelent meg, amely a következőképpen szól:

Minden kifli-sütő és azok a pékek, a kik lisztből különféle süteményeket készítenek, kötelesek adót fizetni a felhasznált lisztmennyiség után. Az adó kilogrammonként 4 lej azután a liszt után, amelyből kifli és más luxus-sütemények készülnek. Ezt a taxát a

Banca Nationalához kell befizetni a „Timbru Agricol” számlára. A fizetés naponként történik, legkésőbb azonban a hét végén, amikor is az egész heti kenyértaxát be kell fizetni. A fent meghatározott kenyéradó július 22-én lépett életbe, tehát a fizetési kötelezettség attól az időponttól áll fenn. A felvilágosító rendelet közli még, hogy a földművelésügyi minisztérium rövideser bizottságot fog kinevezni a kenyérbéllyeggel kapcsolatos függőkérdések rendezésére.

A LEGUJABB AMERIKAI TALÁLmány:

C. Coyle newyorki mérnök oszcillátora pontosan kimutatja a toronyépületek kilengéseit

A felhőkarcoló szeizmográf

Newyork, augusztus 3.

A felhőkarcolók és toronyépítkezések városában az utóbbi időben egyre gyakrabban merülnek fel a komoly építészeti problémák, amelyek évről-évre jobban foglalkoztatják az új világ mérnökeit és építésmestereit.

A legfontosabb építészeti problémát a felhőkarcolók „kilengése” vetette fel, amely különösen az utóbbi időben vált általánossá Newyorkban és Chicagóban és amely egyre kellemetlenebb módon válik érezhetővé a felhőkarcolókban elhelyezett irodákban, áruházakban és más üzemek berendezéseiben. A 40–50 emeletes házak manapság már nem tartoznak a ritkaságok közé Newyorkban és voltaképpen sejt sem lép meg az a körülmény, hogy egy-egy felhőkarcolónak a sző szoros értelmében a felhőkbe nyúló harminctől több vagy negyvenedik emeletén jóformán állandó, rezgés tapasztalható, amely a roppant épülethosszúságok permanens kilengéseinek bizonyítéka. Ez a helyzet azután újfajta betegséget termelt ki Amerikában. Vannak hivatalnokok, akik sehogy sem szokják meg a hajó mozgásához hasonló kilengéseket, különösen zavaró pedig az, hogy a felhőkarcolók legfelső emeletein állandó mozgásban vannak a lámpák és világítótestek is.

Magától értetődik, hogy a toronyépítkezések alkalmával már jó előre számításokat 200, sőt a helyenként 250 méter magasságot is elérő építmények kilengésére. A világhírű Chrysler Building, az Empire State Building, továbbá a legújabb keletű Manhattan Company Building — amelynek magassága megközelíti az Eiffel-torony méreteit — alapépítménye oly módon van megtervezve, hogy a legfelső emeleteken átlag 60 centiméteres kilengések mutatkoznak. Az utóbbi épületeknél még számításba kell venni a légnyomást is, illetve azt a hallatlan elmozdulást, amelyet a gigantikus felhőkarcoló a levegőáramlatokkal és szélviharokkal szemben kifejt. Az Empire State Building minden egyes négyzetméternyi területre, átlagos számítás szerint, nem kevesebb, mint két tonna erejű légáramlatnak állhat ellent.

Eddig úgy látszott, mintha a newyorki toronyépítkezések szerencsésen eljutottak volna a legmagasabb határig, amelyen innen a levegőáramlatok nem veszélyeztetik az építmények épségét. Most azonban, amikor a legutóbbi tapasztalatok azt mutatják, hogy a felhőkarcoló kilengése teljesen egyenlő és építkezések szerint változik, meggondolandó volt a körülmény, vajjon ilyen módon folytathatják-e veszélytelenül a még magasabb, tehát 500, sőt 400 méteres toronyok építését.

Minden jel arra vall, hogy ezt a kérdést sikerült megoldania egy D. C. Coyle nevű mérnöknek, aki saját találmány, rendkívül elmés szerkezetű gépjénél segítségével pontosan meg tudja állapítani az egyes felhőkarcolók oszcillációjának nevezett kilengését. Coyle mérnök műszere a szeizmográfhoz hasonló, amennyiben az óraműre járó szerkezet vibrációs tüje, amely egyensúlyozó készülékkel állt összefüggésben, a földreestést jelző készülékek mintájára pontosan lerögzítik az egyes toronyépületek kilengési grafikonját.

Az eddigi kísérletek, amelyeket Coyle végzett új rendszerű oszcillátorával, meglepően voltak. Pontosán kimutatta ugyanis a mérnök, hogy az új nevezett „kőnyű” építményű felhőkarcolók kilengése rezgésszáma percnként 40 oszcillációt eredményez, míg az úgynevezett „lassú” felhőkarcolók, amelyek közé egyébként az utóbbi keletkezett toronyépítmények legnagyobb része is tartozik, percnként nem haladja meg a nyolc kilengési számot.

A gondolatmenet tehát most az, hogy a jövőben még sokkal szilárdabb és az eddigieknél is ellenállóképesebb felhőkarcolókat építsenek Amerikában, amelyek kilengési száma ember számítás szerint a minimumra csökken.

Sz. A. Jr.

Terente szép fogolynőjét agyonlőtte,

azután önmagával végezt egy szerelmes brazil vámbívaltnok

Nem adták hozzá a lányt, mert nem volt gimnáziumi érettségije

Braila, augusztus 3.

Megdöbönt és körülményeiben romantikus kettős szerelmi tragédia játszódott le vasárnap délelőtt Brailában. A város egyik ismert feltűnő szépsége volt Silvia Cernescu. A fiatal leány éppen most készült Valeni de Munteba, ahol Jorga professzor szabadegyetemét akarta hallgatni. Mert a szép Silvia, azonkívül, hogy szülei háztartásában segédkezett, költő és novellairó is volt, akit poetikai hajlamai már eddig is sok kalandon hajszoltak keresztül. Így például, még máig is kiderítetlen körülmények között,

a szép Silvát néhány évvel ezelőtt elrabolta Terente, a híres rablóvezér, aki bele is szeretett szép foglyába és csak nagy váltságdíj ellenében volt hajlandó lemondani róla.

Silvia Cernescunak udvarolni kezdett ezután egy sokkal posztizásabb fiatalember, George Cocos, vámbívaltnok, aki halálosan beleszeretett a leányba. Itt azonban egyéb baj volt. A leány anyja megtudta, hogy a fiatalembernek nincsen gimnáziumi érettségije és ezért kikos-

razta Cocos. A szerelmes fiatalember hiába próbált ettől kezdve közeledni a leányhoz, az minden kísérletét visszautasította.

A kikoszorózott szerelmes véres bosszút forralt, amelyet vasárnap délelőtt végre is hajtott. Silvia ekkor éppen a városba készült, azt mondván anyjának, hogy a fogorvosnál és a varrónőnél van dolga. Az anyja azt hitte, hogy leánya már rég elutazott a lakásból, amikor a szalonnán felől

revolverdörrenést hallott.

Rösszat sejtve sietett a szobába, ahol megdöböntő látvány tárult a szeme elé. A szalon szőnyegén ott feküdt holtan leánya, mellette ugyanacsak élettelenül George Cocos. Az előhívott orvosok már csak a beállott halált konstataáltak. Miután szóvalts előzőleg nem hallatszott, valószínű, hogy Cocos belopózott a lakásba és orvul követte el a merényletet, amely után önmagával végzett.

A tragédia két áldozatát hétfőn temették el a város osztatlan részvéte mellett.

Ujabb merényletblöff:

Egy mulató társaság autókirándulását rendezte és a hatóságok telekürölték a világot, hogy:

Öt ismeretlen tettes felakarta robbantani az azugai alagutat!

Bukarest, augusztus 3.

Hivatalos jelentések alapján az összes lapok megírták, hogy az augusztus, elsejére tervezett merényletek során egy öt tagból álló „terrorista” társaság felakarta robbantani az azugai alagutat és az alagut közelében levő cementből készült vasúti hidat. A fővárosi lapok hosszabb cikkben számoltak be a tervezett merényletről, ami érthető is, hiszen

ha az azugai alagutat tényleg felrobbantották volna, ezzel esetleg hetekre megbénítják, sőt teljesen megakadályozták volna a forgalmat Erdély és a Regát között.

A vasut részéről kiadott hivatalos jelentések szerint az öt tagból álló autós társaság nagyon gyanúsán viselkedett: Az autót leállították az alagut közelében, le-

oltották az autó lámpáját és azután gyalogszerrel közeledtek a prahovai cement-hidhoz.

Mára aztán kiderült, hogy az öt tagból álló terrorista társaság merénylettere csak a hivatalos hatóságok feldúlt fantáziájában létezett. Bucur esendőrőrnagy a nagyszabású merénylet hírére széleskörű nyomozást rendezett. Minden rendelkezésére álló eszközt igénybevette, hogy a misztikus autótársaság tagjait lefűlje. Ez anélkül is könnyebben sikerülhetett neki, mivel a merényletről szóló hivatalos jelentések még a merénylők autójának számát is közölték a nyilvánossággal. Bucur őrnagynak sikerült megtalálni a merénylők autóját és lenne az öt „merénylőt”.

Kiderült, hogy öt jókedű ur fejfoga-

dott egy bukaresti autótaxit és kimene. külső a kánikulai hőségtől elbaiselhetet. len Bukarestből, alaposan murit rendez. tek a prahovavölgyi városkákban. Azu. gán kezdődött a mulatság és amikor megunták az azugai borokat, más al. kalmas helyet kerestek a muri folytatá. sára. Így betódtek el az Azuga melletti alaguthoz.

A temesvári képzelt bombamerénylet után rövid időközben ez már a második kitalált merénylet, mellyel a hivatalos hatóságok fellármázzák a közvéleményt. Most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy az ügyesség az új alagut törvény értelmében mikor indítja meg a hivatalos hatóságok ellen is rémhírterjesztés miatt az eljárást.

A már szinte neveltségességig menő folytonos merénylet-híreket a román sajtó is megelégette.

A Patria legutóbbi száma igen érdekesen kel ki az ellen, hogy a közönséget olyasmik izgassák, amiknek semmi alapja nincs, vagy ha van, úgy azt a szigoranca találta ki.

Az is érdekes, — írja a Patria —, hogy ez a járvány Argetoianu belligymisztersege alatt ütötte fel a fejét. Ugy lát. szik, hogy Argetoianu kitalált „bírhírek. kel akarja indokolni az „erős” sz. poli. tikáját.”

Amerika áruhája segít Németországon

Berlin, augusztus 3.

Hosszas tárgyalások eredményeképpen amerikai gazdasági körök és a nagyobb német behozatali cégek között megállapodás jött létre, amely szerint Amerika 150 millió márká értékű áruhitelt nyújt Németországnak.

A gabonakereskedők egyesületének közgyűlése

Bukarest, augusztus 3.

Vasárnap délelőtt érdeklődés mellett tartotta meg közgyűlését a gabonakereskedők és exportőrök országos egyesülete.

A közgyűlést Biancovici professzor elnök nyitotta meg, aki beszámolója során arra a megállapításra jutott, hogy Romániában addig nem lehet egészséges gabonakereskedelelem, amíg a piac szabadversenyű kormányrendeletekkel akadályozzák.

A különböző szakmai sérelmek megvitatása után a közgyűlés minden különösebb határozathozatal nélkül véget ért.

UTI NAPLÓ

*

ELMÉNY

Az utról hazahozhatsz egy és más élményt, föltéve, hogy azok már akkor is veled és benned voltak, mikor otthon a vonatra szálltál. Más módja az élményszerzésnek nincsen.

SCHOPENHAUER

Frankfurt am Mainben az ő életnyomait kutatom.

Ha számot vetek magammal, be kell vallanom, hogy ő az az író, aki először eszméltetett magamra, először érezte velem, milyen különös dolog élni, máskélni a földgolyó kergén s a világegyetem csillagközi polgárának lenni.

Tizenhárom éves kamasz voltam, mikor egy piharra hajló nyári délután edesapám könyvtárban turkálva, véletlenül kezembe ötlött egy könyv: „Az élet semmiségéről és gyötrelmeiről.”

Mohón kezdtem olvasni. Ez a könyv nem hasonlított semmi eddigi könyvhöz. A világ, melyet annakelőtte elfátyolozott előlem a hiúságok pókhálaja, egyszerre megvilágosodott s ma is úgy látom, — abban a színben, — mint akkor.

Közben kitört a vihar, megeredt a zápor, villámlott, mennydörgött, de én még mindig olvastam, az ablakpárkányra könyökölve, ámuló szemmel. Ez az őszinteség kitágította szívemet. Egy lángelme szólt hozzám. Este pedig, hogy lefeküdtem, úgy tetszett, hogy minden megváltozott körülöttem. Már nem voltam többé kisdíák. Kétségbeesetten és büszkén gondoltam arra, hogy én is ember vagyok.

Ezzel a gyermekkori áhitattal bolyongok mostan a városban, ahol Schopenhauer lélt sőtét, különös élete javát. 1831-ben negyvenkétéves korában, idemenekült a berlini kolera elől, — mert ő járványok elől állandóan utazgatott, — és hetvenkétéves korában itt halt meg.

Mindenütt az életet keresem. Végigsétálok a Langestrassen. Tudom, hogy itt lakott. Megállok egy siető frankfurti. „Schopenhauer's Haus.” Rám merednek és azt kérdezik, miféle üzlete van neki? Régi, híres cég, felelem, a legártósebb eszméket szállította a tizenkilencedik századnak, gondolatokkal kereskedett. De ezt ők nem értik, mert huszadik századiak.

Egyébként se szereték őt itt soha, amint ő se szerette a frankfurtiakat, mert általában nem szerette az embereket. Kortársai sokáig nem ismerték, futóbolodnak tartották. Tört hordott magánál, hogy meg ne támadják. Az utcán hangosan beszélt és nevetgált.

Csak a szomszédos könyvtárban kapok fölvilágosítást. Egy tudós szolga bevezet a muzeumba, maga is meghatóttan, mint távoli zarándokot.

Látom főműve kéziratát, melyet nem egészen harminc éves korában vélt valami kékes papírra, ludtollal. „Die Welt als Wille und Vorstellung.” Olvasom sajátkezűleg írt végrendeletét, melyben többek közt rendes életjáradékot biztosít legűbb barátjának, az uszkárkutyájának, akivel naponta, — jó időben, rossz időben, — két óra hosszat szokott sétálni, azzal a botjával, mely az üveglap alatt nyugszik, abban a kürtőkalapnak is beillő, emeletesen magas fekete szalmakalapban, mely oly csodálatosan idézi a multat.

Két ósz hajtincse ezüstlik az emléktárgyak között.

Megállok a keskeny, fölöttébb kényelmetlen díványka előtt, melynek egyik sarkában ülve halt meg. Egy szeptemberi reggelen hirtelen rosszul lett. Házipozíciója orosvost futott. Mire visszatért, gazdája már nem élt. Nyugodtan, „nem eltorzult arccal” hajította le fejét az élet legnagyobb tagadója a dívány támlájára.

Ismeretlen arcképeit bámulom. Az egyik 1852-ben készült. Gögösen, fölényesen ül karosszékeben. Keskeny száját görccsösen szorítja össze. Az arca ördögien elmés, rejtelmes, önmagát és minket gunyoló, mintha olyasmit is tudna az életről, amit senkinek se volna hajlandó elárulni. A másik arckép 1855-ből való. Egy aggyastánt ábrázol, aki már távol van mindenkitől, csak pusztán „nézője”

az életnek, „ennek a csiklandós komédiának”, melyben nem tanácsos tevékeny részt venni. Olyasvalaki ez, aki az egészsége ápolására, az önzése kiépítésére törekedett, nem a boldogságra, csak a fájdalom kerülésére. Meredek, tar koponyáján bojtosan lobog a havas haj. A száj mérges, szinte harapós.

De itt van egy festmény az edesanyjáról is, Johanna Schopenhauer-ről, az irónőről. Hogy gyűlölte a fia ezt a szellemes, könnyed, nagyvilági hölgyet, aki edesatyja halála után irodalmi szalont tartott Weimarban s Goethével, Grimmel s a két Schlegellel barátkozott. Az anyja is hasonlóan érzett irányában. „Boldogsághoz szükséges tudnom, — írja neki, — hogy boldog vagy, de ennek nem óhajtok tanuja lenni. Kellemetlen öltakozásod, a buta világról meg az emberi nyomorúságról való sopánkodásod elrontja éjszakámat s rossz álmokat szerez nekem.” Ugy lát. szik, miután az anyja nem akarta meghallgatni, a fia az egész emberiség éjszakáját rontotta el.

A házat, amelyben meghalt, emléktáblával jelölték meg. Bementem utolsó lakásába. Ablakai a Majnára néztek. Ott, ahol írt s hajdan Buddha aranyozott szobra állt és Shakespeare márványszobra, most álló íróasztalok vannak, keltős könyvpolcok, vizsnek, egy pirázó borkereskedés irodái működnek.

Sírhát is meglátogattam. Szürke gránittal borítja. Végső akarata szerint nincs rajta se évszám, se emlékmondat.

Csak ennyi: Arthur Schopenhauer.

GALAMB-TURBÉKOLÁS

Hajnaltól fölbernek álmomból szerelmes galambok. Pokoli lármát csapnak. Most figyelem meg, hogy milyen a galamb-turbékolás, melyet epedőnek, lágynak szoktak leírni. Ez nem igaz. A galamb-turbékolás kemény, érdes, mintha köveket törnének. Költők, jegezzétek meg, hogy a szerelem hangja so. hase lagymatag. Próbáljatok ti is ily keményen és érdesen énekelni a szerelemtől.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

XII. Reichenbergi mintavásár

1931. aug. 15–21.

Felvilágosítás: Messiaen Reichenberg, Csehszlovákia.

Megnyílt! Ssz. 200 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

Egúgyas szobák 100–120 lejj. kétágyas szobák 140–160 lejj. beleértve az összes illeteket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előkény kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Iskola Alapítvány -

Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj Napoca

Diplomáciai bonyodalom a párisi aktalopás miatt

Lecca volt cuzista képviselőt két évre ítélte el a párisi törvényszék

Részletek az aktalopás bandiizmusáról

Bukarest, augusztus 3.
A francia külügyminisztériumban történt aktalopás ügyével még mindig hosszas cikkekben foglalkoznak a fővárosi lapok. — Az egyik politikai hetilap ma a különböző fantasztikus hírekkel szemben összeállítja az aktalopás eddig ismert adatait:

1. Az aktalopaj társaság élén Radu Lecca, volt cuzista képviselő állott és Dinu Cesianu, Románia párisi követe abba a gyanuba keveredett, hogy összeköttetésben állott az aktalopajokkal.

2. Az aktalopajok Romániára vonatkozó aktákat, diplomáciai iratokat loptak ki a francia külügyminisztérium irattárából és az okmányok egy részét ténylegesen ellopták, míg más részüket lefotografálták.

3. Briand, a francia külügyminiszter, amióta nyilvánosságra került az a tény, hogy az aktalopaj társaság vezetője egy román állampolgár, nem volt hajlandó többet audiencián fogadni Dinu Cesianut, Románia párisi követét.

4. Az elloptott, vagy lefotografált okmányok között volt Henderson, az angol külügyminiszternek egy levele, Tyrell-hez, Anglia párisi nagykövetéhez. Henderson ebben a levélben Titulescu-ra hivatkozva, megemlíti, hogy a mai román rezsim nem lehet tartós.

5. Az aktalopajoknak sikerült a francia külügyminisztériumból ellopni azt a jelentést is, amelyet a bukaresti francia követ küldött Párisba és ez a jelentés sértő módon foglalkozik a romániai helyzettel és néhány politikai személyiséggel.

6. Puaux e nyilvánosságra került jelentése következtében teljesen elhidegedett a viszony a bukaresti francia követ és a bukaresti külügyminisztérium között, még pedig oly mértékben, hogy legutóbb, amikor a francia repülőtisztek tiszteletére a román hatóságok estélyt rendeztek, ezen a francia követ már nem jelent meg.

7. És végül: Puaux, Franciaország bukaresti követe, aki néhány nappal ezelőtt szabadságra utazott és nem tér többé vissza állomáshelyére, és nagyon valószínű, hogy Dinu Cesianu, a párisi román követ is elhagyja állását.

EGY KOMMENTAR, AMELY SOK MINDENT MEGMAGYARÁZ

Az említett politikai hetilap, amely ezen adatokat összeállította, említést tesz arról a hetek óta tartó sajtókampányról is, amelyet Grigore Filipescu folytat Titulescu, Románia angliai követe ellen az Epoca hasábjain. Az tény, hogy Grigore Filipescu lapja volt az első, amely az aktalopás körül felmerült botrányba belekeverte Titulescu nevét.

— Nem szabad elfelejtenünk egy dolgot, — írja az említett lap, — hogy a párisi aktalopaj társaság vezetője, Radu Lecca, bátyja Sergiu Lecca-nak, aki ma a román parlament tagja és Grigore Filipescu-féle Vlad Tepes Liga útján szerzett mandátumot. De ezenkívül is szoros baráti viszony áll fent Grigore Filipescu és Lecca képviselő között. Ez olyan tény, amin tényleg gondolkodni lehet. — De ezenkívül elképzelhetetlen, hogy Grigore Filipescu a kormányt tudta nélkül folytatná támadó hadjáratát Titulescu ellen. Másrészt pedig könnyen elképzelhető, hogy Grigore Filipescu lapjában csak azért provokált ilyen hatalmas botrányt a párisi aktalopások ügyéből, hogy ily módon megrendítse Dinu Cesianut állásában, hogy aztán ő maga foglalhassa el Románia párisi nagyköveti állását.

KÉT EVI BORTONT KAPOTT A CUZISTA AKTALOPAJ

Párisban már különben ítélkeztek is a külügyminiszeri aktalopajok ügyében.

Lecca, volt cuzista képviselő két évi börtönbüntetéssel uszta meg a párisi kalandot, míg egyik társát, Canniaux-t 11 évi börtönbüntetésre ítélték, Gopard főzsdeüagnök, aki az aktalopaj társaságot finanszírozta, három évi börtönbüntetést kapott.

Párisi jelentések szerint a tárgyalás folyamán Lecca fejére olvasták, hogy

400.000 francia frankot kapott azokért az információkért, amelyeket a román kölcsön ügyében szállított a románok kezére.

A törvényszéki tárgyalásnak azon a részén, ahol az elloptott és lefotografált állampolitikai

és diplomáciai akták ügyeit tárgyalták, a bíróság zárt tárgyalást rendelt el és az itt tárgyalt kényes diplomáciai kérdésekről semmi sem került nyilvánosságra.

A Curentul Lecca elítélésével kapcsolatban megemlíti, hogy a francia hatóságok két román állampolgárt kiutasítottak Franciaországból, akik, úgy látszik, bele voltak kever-

ve az aktalopási históriába. Az egyik kiutasított neve: Dimitriu Gacinti, míg a másik kiutasítottat Bogdán-nak hívják. Ugyancsak a Curentul említi, hogy Románia párisi követe, Dinu Cesianu, a közeli napokban Bukarestbe érkezik, hogy személyesen tegyen jelentést az európai botrányra dagadt párisi aktalopajlás ügyében.

A Ferro-Chimicanál nem volt panama?

A hadbíróóság felmentette a 16 milliárdos katonai lőszerpanama vádlottait

Bukarest, augusztus 3.

A bukaresti hadbíróóság tegnap ítélkezett az országos botrányra dagadt hatalmas municio-panama ügyében. Mint ismeretes Lucescu tábornok, Presbiterian ezredes, Soracec ezredes, továbbá Radulescu dr. őrnagy ellen az a vád merült fel, hogy mint a katonai arzenál vezetői összejátszottak a municiót szállító Ferro-Chimica német céggel és a használhatatlanná vált munició helyett éveken keresztül jó állapotban levő municiót adtak vissza a gyárnak, amit azután magas áron az állam megint visszavásárolt. A vádak szerint az ügybe belekevert magas katonai személyiségek mintegy 16 milliárd lejtel károsították volna meg az

államot.

A bukaresti hadbíróóság több mint másfél hónapja tárgyalja a nem mindennapi bűnpert. A hadsereg számos magasrangú vezetőjét, valamint igen sok szakértőt hallgattak ki, akiknek egyöntetű véleménye alapján

a hadbíróóság megállapította, hogy a vádala helyezett tisztek jóhiszeműen jártak el.

A hadbíróóság a vád és védelem meghallgatása után tegnap kihirdette az ügyben az ítéletet, amely szerint a per összes vádlottait felmenti a vád és annak következményei alól. — Tekintve, hogy az ügyész nem felelősebb, az ítélet jogerőre emelkedett.

Bukarestben ma megalakult a román-magyar kereskedelmi kamara

Elnöke Bibescu herceg lett, az egyik társelnök pedig gróf Bethlen Pál

A kereskedelmi szakosztály elnökévé dr. Sebestyén József kolozsvári ügyvédet választották

Bukarest, augusztus 3.

Hétfőn délnél megalakult Bukarestben a román-magyar kereskedelmi kamara, miután Budapesten tudvalevőleg a kamara pendája, a magyar-román kereskedelmi kamara már néhány nappal ezelőtt létrejött.

A bukaresti alakulógyűlésen Valentin Bibescu herceg elnököt, akik egyébként a kamara elnökévé is választották. Alelnökök lettek Cantacuzino herceg, Theodorescu mérnök és gróf Bethlen Pál. A szakosztályok közül a kereskedelmi szak-

osztály elnökévé dr. Sebestyén József kolozsvári ügyvédet, az ipari szakosztály elnökévé Baltescu mérnököt, a mezőgazdasági szakosztály elnökévé pedig Burilleanu volt bankkormányzót választották meg.

Az alakuló gyűlésen felolvasták Grätz Gusztáv táviratát, amelyet Budapestről küldött és amelyben a magyar-román kamara nevében üdvözlöi a román-magyar kamarát.

A két, párhuzamosan működő intézmény munkája iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Augusztus végéig érvényben maradnak a vörös nap alkalmával loganatosított rendkívüli intézkedések

Az országban letartóztatott ezer gyanús kommunista közül 500-at átadtak az ügyészségnek

Bukarest, augusztus 3.

Mint ismeretes, az állambiztonsági hatóságok az augusztus 1-re tervezett vörös nappal kapcsolatban az ország területén több, mint ezer olyan egyént vettek őrizetbe, akikről feltehető volt, hogy a kommunista mozgalommal összeköttetés tartanak fenn, ugyanakkor pedig rendkívüli intézkedésekkel biztosították a rendet.

tották a rendet.

Miután augusztus elseje az egész országban rendzavarás nélkül telt el, felmerül a kérdés, hogy mi fog történni azzal az ezer gyanúsítottal aki a szigorú fogházakban ül egy hete. Egyes értesülések szerint az ezer letartóztatás több volt, mint preventív intézkedés, tekintve, hogy a szigorú teljes apparátussal dolgozik a tényleges kommunisták személyeinek megállapításán.

A letartóztatottak közül előreláthatólag mintegy ötszáz egyént szabadlábra fognak helyezni, a többiek pedig az államrend elleni összeesküvés miatt átadják az ügyészségnek.

Mindaddig, amíg a letartóztatott kommunista-gyanús egyének ügyében a nyomozás folyik, az állambiztonsági hatóságok, tehát a szigorú, rendőrség, hadsereg, életben tartják az összes rendkívüli intézkedéseket, amelyeket az augusztus elsejei vörös nap alkalmával

foganatosítottak. Ezek az intézkedések körülbelül a hónap végéig maradnak érvényben. Ilyenformán

egy hónapon keresztül az összes állami és közhivataloknál állandó csendőrség és katonai felkészültség fog vigyázni, a vasúti hidakra kettőztetett őrség vigyáz, a Zsilvölgyében pedig, ahol ostromállapotszerű rendelkezéseket adtak ki, továbbra is betartják a rendelkezéseket a legteljesebb szigorral.

A szigorancától származó hírek szerint az ezer gyanúsított ügyében folyó nyomozás gyanúsán újabb feltűnést keltő letartóztatások fognak történni.

Kiseneben letartóztattak egy postás-kisasszonyt és egy Zissmann Mária nevű urilányt, akinél házkutatást tartottak és az alábbi táviratot kapták meg: „A 3. számú Bella kisasszonynak ki fogsz fizetni 10 ezer lejt. Sifrizott levelet megkaptam.” A szigorancának az a gyanúja, hogy egy újabb kémiszervezet sikertelenül lelepleznie.

Biztató kilátások a magyar kölcsön ügyében

Angol bankkapacitás érkezett Budapestre a rövidlejáratú hitelek rendezésére

Budapest, augusztus 3.

Abban a pillanatban, hogy Franciaország vállalta a hétmillió fontos magyar kölcsön negyven százalékának az átvételét, a további tárgyalások a legkedvezőbb feltételek mellett folytatódhatnak. A mai napon egyszerre két oldalról is kedvező hírek jöttek: Walkó Lajos, volt külügyminiszter az angol bankárokkal folytatott tárgyalásairól tesz jelentést és közli, hogy

sikerült megtörni az angol pénzügyi elzárkózást s ennek következtében az angol bankok részvétele biztosra vehető.

Ugyanakkor Weisz Lülöp, a Kereskedelmi Bank elnöke, Svájcban táviratozza, hogy

sikerült a svájci bankárok részvételét biztosítani.

E hírek hatása alatt illetékes budapesti körök biztosra veszik, hogy e hét végére a magyar kölcsön ügye végleges és kedvező megoldást nyer.

A múlt hét végén egyébként Budapestre érkezett J. Caldon, a londoni National City Bank elnöke. Caldon a magyar pénzügyi elhelyezett rövidlejáratú angol kölcsönök meghosszabbítása ügyében folytat tárgyalásokat Budapesten. Miután az angol pénzügyi mult heti bizonytalansága, a francia-angol megegyezés következtében teljesen megszűnt, minden remény megvan arra, hogy a rövidlejáratú hitelek meghosszabbítása nem ütközik nehézségekbe.

4100 ELBOCSATÁS AUGUSZTUS ELSEJÉN

A Reggeli Újság értesülése szerint Budapesten augusztus elsején, a vállalatok munkáját bizonyos mértékben megbénító szükségrendelekre hivatkozva,

1500 tisztviselőt, 600 kereskedelmi alkalmazottat és 2000 munkást bocsátottak el.

Az elbocsátások alkalmával a legtöbb vállalat hangsúlyozta, hogy csupán kényszerhelyzetükben járnak így el és mihelyt a viszonyok megjavulnak, az elbocsátottakat kivétel nélkül visszaveszik.

A R. U. értesülését fenntartással közöljük, mert nem valószínű, hogy a szükségrendeletre hivatkozva, felmondás nélkül lehetne magánalkalmazottakat elbocsátani.

ELLENZÉKI HÍRESZTELESEK BETHLEN LEMONDÁSÁRÓL

A magyar parlament legutóbbi ülésén, a folyosón olyan hírek terjedtek el, mintha Bethlen a közeli napokban lemondana s helyét koncentrációs kormányra adná át, amelyben magának a külügyi tárcát tartaná meg. Kormánypárti körökben a leghatározottabban kijelentik: hogy e híreszteléseknek a legkisebb alapja sincsen s ez csupán az ellenzék szerény óhajának a kifejezése.

Felfüggesztették a román-magyar kereskedelmi tárgyalásokat

Bukarest, augusztus 3.

A Szinájában folyó magyar-román kereskedelmi tárgyalások szombatnapi váratlanul megszakadtak. A még megoldásra váró kérdésekkel kapcsolatban a román delegáció olyan új ajánlatokkal jött, amelyekre a magyar delegáció felhatalmazás nélkül nem adhatott választ.

Nickl Alfréd báró, a magyar delegáció vezetője vasárnap Budapestre utazott, hogy utasításokat kérjen kormányától az új ajánlatokkal kapcsolatban. A tárgyalásokat Nickl visszaérkezése után, valószínűleg kedden, vagy szerdán folytatják.

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSO
Ma hétfőn, kedden A LEGNAGYOBB SIKER!
Német éneklő, beszélő világszenzáció
„KARAMASOFF TESTVÉREK”
Dosztojevskij regénye. — MAGYAR FELIRATOK. — WESTERN beszélőgép
FRITZ KORTNER és ANNA Stein-el
Következő műsor: LIEBESWALZER Filmoperette
WILLY FRITSCH-el LILLIAN HARVEY-el



Napsütötte, egészséges bőrt,

fiatalos, rakkegészséges külsőt biztosít Önnek

NIVEA - CRÈME - OLAJ

Mindkettő, mint egyedüli a maga nemében, tartalmazza a bőrökön, bőrpólo eucerint, mindkettő csökkenti a fájdalmas lesülés veszélyét és mindkettő megadja a bőrnek - még bors idében is - a kívánt szép barna színt. A Nivea-Crème ezenkívül forró napokon kellemesen hűsít; Nivea-olaj viszont megvédi testét barátságosan időben a túlerős lehűléstől, amely könnyen náthát idézhet elő, úgy hogy barátságosan hűvös nyári napokon is fényben, levegőben és vízben fürösztheti testét.

Nivea-Crème: Lei 16.00-72.00 / Nivea-olaj: Lei 55.00, 85.00
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39.

A babona-üzlet jobb, mint a gabona-üzlet

A „Nervus Astropaticus“-on keresztül a zsebekhez. Hetven márkáért megszüntetik a „kozmius nyomását“. A „Bombastus-művek“ eredeti, égből származó gyógypreparátumai

Berlin, augusztus 3.

Pillanatnyilag kétségtelenül jövedelmezőbb, mint a gabona-üzlet s ennek tulajdonítható, hogy jobban virágzik, mint valaha. Az aránylag felvilágosodott Németországban is.

Sőt Berlinben is ezer és ezer ember él csillagjósáskból, tenyérjósáskból s hasonló népcsalásból.

De különösen a paraszvidék alkalmas talaj nagyobb szabású babona-üzletek számára. Melyek azonban többnyire valamelyik bíróság előtt nyerne végleges befizetést. De úgy látszik a pár hónapig börtönbe van kalkulálva már előre a babona-üzletek üzleti kiadásai.

Nyilvánvaló, hogy egy akármilyen dudrát nem lehet csak úgy minden további nélkül drága pénzen eladni. Mindenekelőtt be kell jól szépen csomagolni. De ez sem elég. Rá kell írni a csomagra, hogy a tea, mely ebből a fűből készül, minden lehetséges betegséget meggyógyít. Így már egy rakás csomagot el lehet adni a falvakban, ahol a nyomtatott betűnek még maradék nélkül hisznek. Mikor t. i. olyat mond, amit szívesen hall az ember. Mint pl. azt, hogy két hét alatt kigyógyul a köszvényből. De az igazi nagy üzlethez még ez nem elég. Ehhez nagyszabású beöltöztetés kell, káprázatos keretek, a főváros tekintélyének az erkölcsi nyomása. Kell Berlinben egy „Ethische Hochschule“ Hochmeisterrel és „Asztrofizikai Intézet“-tel. Akkor nem ötven pfenniget, hanem ötven márkát ki lehet csalni a paraszti zsebéből, akinek nagyok az epekövei.

Ugyhogy a babona-üzlethez is kell zsenialitás. Akkor is ha a fogások már ócskák s legnagyobb részét ki vannak próbálva. Mert el kell találni, hogy momentán melyik felel meg legjobban a néplelek hangulatának. Jó slágvortot csak így lehet kitalálni. A jó öreg csillagok pl. mostanában elég jó eredménnyel lehet számítani. Innen az „asztropatiák“ különböző fajtájának tömeges elszaporodása.

Az egyik nem régen fejezte be méltón pályafutását a Berlin-charlottenburgi törvényszék előtt. Ez esetben egy lecsúszott előkelő ur, *Elz von Hanstein* volt a csillag-orvoslás földi képviselője. Nem lehet mondani, hogy nem vett magának fáradságot a külső keret előkelő összeállítására: négy vaskos kézirat-kötet fekszik a bíró asztalán, melyben az előkelő szerző lefektette a „Nervus astropathicus“-ról szóló tudományát.

A vonzóerő mese, mondja a bátor szerző, ellenkezőleg: hogy a tárgyak leesnek, annak oka a nyomás. S ez a „kozmius nyomás“ az ember minden bajának is a forrása. Ezt a kozmius nyomást kell tehát ellensúlyozni, ez minden orvoslás forrása. S ezeket az ellenenergiákat az „asztropátok“ a növényekből, fűvekből, vonják ki. Hogy miképpen, ez a ő titkuk. Lényeges csak az, hogy a fű, melyből a gyógyító tea készül, megfelelően a beteg horoszkópjának. Mert „a fűvek csak akkor állítják szembe a nagyetikus erejüket a kozmius nyomással“.

S ha mindezt jókabátos uriember

mondják, s hivatkoznak arra, hogy a berlini „Asztropatikai Intézetben“ dolgozzák ki minden jól fizető beteg számára az egyéni asztropatikai gyógyterápiát, melyik beteg paraszt nem hiszi el, ha van neki 50-70 márkája, melybe egy teljes asztropatikai kúra kerül? Mert ugyan egy-két márkáért is lehet már egy csillagerős teát kapni, de aki teheti,

Hogyan lesz 51 liter rumból 5102 liter?

Arad, augusztus 3.

Az Aradon legutóbb leleplezett feketeszergyben ma váratlan fordulat állott be. A hatóságoknak sikerült ugyanis lefoglalnia egy egész csomó hamis bárca, amelyeknek segítségével a manipulációk történtek. A bárca kétfeleképpen voltak hamisítva. Volt olyan bárca, amelyik elejétől-végig hamis volt, tehát az aláírás, pecsét sem volt valódi. Volt viszont olyan bárca, amelyen csupán a mennyiség volt hamisítva, olyképpen, hogy az eredetien csak számmal felölték meg; betűvel nem, a számot viszont a feketeszergyek megváltoztatták.

Igy például az egyik bárca 51 liter rumból volt kiállítva, ezt átjavították 5102 literre.

A hamis bárca egy részét Weisberger Sámuel lakásán találták meg. Weisber-

Tutsek brassói mérnök halálos autószerencsétlensége

A temesvári 1066 számú autó utasai az országúton hagyták a vérben fetengő áldozatukat

Brassó, augusztus hó 3.

Vasárnap délután a Tömösvölgyben haladó országúton megdöbbentő szerencsétlenség történt, amely egy közúti közlekedésben álló és közismert, élete javakörát élő családossal brassói mérnököt követelt áldozatul.

Tutsek Gábor mérnök életét oltotta ki a felháborító könnyelműség és lelkiismeretlenség olyan körülmények között, amelyek az autószerencsétlenségek történetében valóban páratlanul állanak.

Tutsek mérnök, a Brassó-szinajai autóbusszjárat tulajdonosa, Szinajából jött hazafelé kis turakocsiján. Már a Tömösvölgyben volt, amikor autója súlyosabb természetű defektet kapott, amelynek rendbehozására új csapágyra lett volna szüksége. Tutsek mérnök kénytelen volt segítségre várni, hogy Brassóba jut-

egész kurát csinál végig.

Az ilyen üzletek mennek egy ideig. A míg az emberek rájönnek lassan, hogy becsapták őket. Akkor azután megindulnak a feljelentések s egyszer tárgyalásra kerül a dolog. De akkorára már megérkeztek a faluba a következő svindlertársaság ügynökei. Persze egészen más jel-szavakkal. A csillagokban csalódtak azon a vidéken, jöjjön most „Lucinda Isten-nő“ és az „Igazság szelleme“ segítsen kiszabadítani az embereket zsebéből a garast. Közvetlen az „égből származó preparátumok“ útján, melyeknek receptjét maga Heophrastus Bombastus Paracelsus von Hohenheim hagyta örökbe a „Hit és az igazság harcosai szövetségének“, mely a nevezett égből származó receptek szerint a Freital-Zauckerhauz Bombastus-művekben gyárilag állítja elő a csillag-talan készítményeket az egészség és a szépség fenntartására.

A „Hit és az igazság harcosai szövetségének“ vezetősége azt állítja, hogy olyan táblák birtokában van, melyeket maga Jézus Krisztus direkt a szövetség tagjai számára irt földi tartózkodása alatt s Egyiptomban a Cheopsz gulában rejtett el. Ezek a táblák az „ösvényen“ vannak írva, melyet a szövetség beiratkozott tagjai a magasabb fokokon (minden fok három márká díjjal jár) kurzusokon tanulnak. De ez még semmi. A Szövetség vezetői állandó szellemi összeköttetésben állanak Emil Bergmann nevű médiumon keresztül a következő válogatott nagyságokkal: Ádámmal, az összes evangélistákkal, Szent Péterrel, Mihály- és Gábor-arkangyallal, Luther,

Jacob Böhme, Thomas Kempis, Goethe, Schiller, Bismarck stb. szellemével. Sőt Emil Bergmann Max Däbritz másodelnök nyilatkozata szerint direkt összeköttetésben áll az „Igazság szellemével“, néha pedig ennek megbízottja, „Lucinda istennő“ közvetítésével közlekedik vele. Ennek a közvetítő istennőnek arcképét is árusítják a hívőknek.

A nagy üzlet azonban Theophrastus Bombastus Paracelsus kitűnő receptjein alapszik:

Egész Szászországot elárasztják hosszú évek óta az „égből származó preparátumok“

anélkül, hogy ez esetben a bíróság felépne a népcsalás ellen. Pedig voltak tagok, akik rájöttek a csalásra s feljelentést adtak be. Érdekes a drezdai államügyész állásfoglalása, aki azzal szüntette be az eljárást a szövetség és a Bombastus-művek ellen, hogy bár igaz, hogy a tagok aránytalan magas árakat fizettek az értéktelen képecskéért, tábláért és csillagokért, de a vásárlásról tudniuk kellett, hogy azok nem érnek semmit. Aki pedig mindenáron be akarja magát csapatni, azt az állam nem köteles megvédeni.

A spiritisztákat az is fogja érdekelni, hogy legújabbban kaphatók gramofonlemez, melyeken a legelőkelőbb szellemek szólalnak meg, Konfuciótól kezdve napjainkig. A híres vagy hírhedt Valiantine médiumon keresztül. Parancsol egy eredeti, garantált Spinoza-nyilatkozatot a német-francia megegyezésről? Utánvétel-ajánlva megkaphatja.

Dienes László.

kek pedig a karját és a lábát törték el.

A szerencsétlenséget okozó 1066 számú temesvári autó csak egy pillanatra állott meg.

Arra sem vállalkozott, hogy a súlyosan sebesült mérnököt Brassóba szállítsa. Sorsára hagyta a halálos sebesültet és sorsára hagyta az összetört másik autót.

Ha az ezméletlen Tutsek Gábort minden késedelem nélkül beszállítják Brassóba, talán még meg lehetett volna menteni. A temesvári autó azonban továbbbogarogott.

A szerencsétlen mérnököt a temesvári autón ülők felháborító embertelensége miatt csak katasztrófális késéssel szállíthatták be a brassói kórházba, ahol nyomban kezelés alá vették. Az orvosi segítség azonban már elkésett.

A borzalmasan szenvedő sebesült négy teljes óráig tartó halálküzdelem után belehalt sérüléseibe.

Tutsek mérnököt felesége, kisgyermek és kiterjedt rokonsága gyászolja.

A brassói rendőrség kiadta a körözést a gyilkos autó embertelen utasainak letartóztatására.

A „vörös nap“ külföldön

Bécs, augusztus 3.

A külföldről beérkező jelentések szerint az augusztus elsejei „vörösnap“ nem mindenütt volt olyan csendes, mint Romániában.

Ausztriában véres tüntetéseket rendeztek több városban a kommunisták. Klagenfurtban egy rendőrt, más jelentések szerint egy tüntetőt reszolválóeszkökkel életveszélyesen megsebesítettek. A közelben fekvő Sankt-Jacob községben a kommunista tüntetők felgyújtottak egy épületet és két rendőrt komolyan megsebesítettek. A hatóságok 72 embert letartóztattak. A letartóztatottak között számos külföldi van. Bruckban a csendőrség szurronyal verguszt szét a tüntetőket. Gratzban is komoly tüntetés volt.

Berlinben izgatás miatt betiltották a kommunista lapok megjelenését, nagyobb zavargás azonban nem volt.

Szófiában és a bulgáriai nagyobb ipari centrumokban augusztus elseje csarjelentéktelenebb incidenseket hozott. Néhány faluban és a kisebb ipari göcpontokon azonban komolyabb tüntetések voltak. A tüntetők vörös zászlókat húztak föl a templomok tornyára.

Athéni jelentés szerint augusztus elsején Piraeusban a kommunisták leggyilkoltak egy fegyvertelen rendőrt, lársát pedig halálosan megsebesítették. Ötven gyanúsítottat letartóztattak.

A minisztérium által autorizált Nagyváradi Zsidó Fiuinternátus

felvesz a nyilvánossági joggal bíró zsidó liceumba, gimnáziumba, kereskedelmi és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak. A növendékeket az igazgatón kívül 3 szaktanár és 2 pedagógus készít elő. Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek prospektust küld az igazgatósághoz. Zongora tanszakát a szak-körökben jól ismert Berger Gyöngyi vezeti a budapesti Zeneakadémia által elfogadott SENN módszer szerint. A tandíjak ezen évben mérsékeltek. ORA-DEA-NAGYVÁRAD, Strada Delavrancea (Ritok Zs utca) 17. szám.

A KAMARA-FILM Nagyváradi

bemutatja premierelőadásban a bukaresti

Trianon Mozgóban

az

ELZA KISASSZONY

nagyszabású filmujdonasgot!

Főszerepben:

Elisabeth Bergner

BASSERMANN és JACK TREVOR

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCC Cluj Napoca

Hírek

ASSZONYOKNAK

A gyarmati kiállítás hatása a divatra

Páris, augusztus 3.

Előrelátható volt, hogy a sok exotikum, mely a Gyarmati Kiállítás keretében — közel jött a párisiakhoz, — némi hatását fogja éreztetni a divat terén is.

Kezdve a szövet, vászon és tusszor anyagoktól — melyek között a Schantung és a Crêpe Marocain már ismertek voltak, — most hozzájött egy újabb kreáció: a Malgache vászon. Egy félig selem — félig cernából szőtt anyag, melyen eredeti néprajzi motívumok színesednek. A legkedveltebbek ezek között a szelíd banánzöld rajzu mintájúak. Délutáni kosztüm öseleteknek választják ezt előszeretettel, mert megfelelő átmenetet képez a délelőtti egyszerű kosztüm, — és a kimondottan „felöltözöttnék” ható elegáns délutáni ruha között.

Ezekhez a kosztümökhöz főleg — de bármilyen pilágos nyári ruhához általában, ez idén a francia nő garderobéjából nem hiányzik a tufuszi, algiri, vagy marokkói eredetű kis táskák. Színes vagy fehér bőrből, boríték formájában készültek, melyeket mindig egy okosny tarka bőrcsíkokból összeállított minta díszít.

De nemcsak a bennszülöttek által készített, hanem a nagy luxus-üzletek kistáskáin is egy-egy dísz, vagy csatt emlékeztet az exotikus kapcsolatra. A fehér lakki, vagy fehér vászontáskákat egy kis fekete csont vagy fából faragott elefánt díszlik.

A börtáskák zárja is egy-egy művészi plaszticitásban kihozott néger fej, vagy indokini groteszk figura.

A tarka nyakékek nem is számíthatnak ékszerszámba, hanem kiegészítő részei a ruhának. Most a nagy és híres ékszerészek kirakatai is telve vannak drágakövekkel készült amulettekkel, fetsikkel, fantasztikus istenkékek. Az afrikai bennszülöttek által viselt pert ezüst karcsattok elefántcsont faragások is sose remélt közkedeltségnek örvendenek.

A gyarmatokon viselt kalapok: a kacér kis tonkinai szalmák, — a jávai ültetvényesek arcot beárnyékoló habkőnyű fonásai — ha nem is nyertek létjogot a köznapis viseletben — annál nagyobb népszerűsége tettek szert a tengerparti strandon. A stílus kedvéért természetesen hozzáadaptálták a pyjama formáját és így a párisi nő a La Bauli vagy Juan les Pins-i tenger főnyén — jávai bennszülöttként sétál. Sőt a szandukok se hiányoznak a lábukról. Ez is idei nyári divattermés: a tarka fából készült magas sarjú szandál, — mely kecsessé teszi a bő nadragu pyjamás nők járását.

A Kelet hatása gyanánt: újra feltűnnek egyelőre estélyi kalapviselőnek — a turbánok is.

Hogy azonban a nők megerősítsék a szélesszükről szóló legendákat — ez idén — talán ép azért, mert a gyarmati hatás következtében természetes lenne — ellentétben az előző évekkel sokan nem barmítják le magukat, hanem igyekeznek hogy „rózsa-liliom” szerűen maradjon arc- és test színük. A józanabbak azonban nem törődnek ezzel és tovább is boldog nemtörődomséggel sütnék négerbaránura a nyári perőfényben.

MANDY ILONA.

Két napig éltlen-szomjan a tengeren. Bukarestből jelentik: Konstantinápolyi jelentés szerint az Imbros nevű német kereskedelmi gőzös tegnap partot ért egy román diákot és diáklányt, akiket a Fekete tenger hullámaiból mentett ki. A diák és Florica Puscariu egyetemi hallgató és Florica Puscariu egyetemi hallgató négy nappal ezelőtt a Konstanca mellett levő Efora-fürdőtelepről egy bárkán kirándulni mentek a tengerre. Hirtelen szélvihar keletkezett, amely a bárkát messze kisodorta a tengerbe. A két fiatal, fürdőruhába öltözött diák elvesztette az irányt. A hullámok messzre dőlték elsodorták a partoktól a csónakot.

Két napon keresztül éltlen-szomjan bo-lyongtak a tengeren, míg végre egy Konstantinápolyba haladó német hajó tűnt fel a láthatáron, amely a tenger számkivetettjeit felvette s Konstantinápolyba szállította. A konstantinápolyi román konzulátus azonnal ruhát vett a két hajótöröttnek, majd értesítette a bukaresti hatóságokat a fiatalok megkerüléséről. A két megmenekült diákot a legközelebbi hajóval visszahozták Romániába.

★ KITÜNTETÉS. Gyulafehérvár kereskedelmi és ipari téren széles körben ismert polgárát, Treitel Izidor urat, az Erdélyi Általános Kereskedelmi R. T. (volt Fuchs Nándor cég) igazgató-heltagját a kereskedelem és ipar terén kifejtett hasznos és közérdekű működéséért legmagasabb királyi rendelet az Ipar és Kereskedelemi Erdemrend I. osztályu érdemjelével tüntette ki.

— DR. SEBES JENŐT UNNEPELTE MAROSVÁSÁRHELYI MAGYARSÁGA. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi Csizmadia Társulat, amely 800 tagjával egyike a legnagyobb ilyenfajta egyesüléseknek Erdélyben, rendkívül meleg ünnepelésben részesítette a város egész magyarságának részvételével Sebes Jenő dr.-t, az itteni Magyarpárt ideiglenes direktóriumának az elnökét, abból az alkalomból, hogy a közbecsülésben álló ügyvéd 25 éve megszakítás nélkül látja el a társulat ügyészi tisztjét. A jubileum alkalmával a társulat megfektette dr. Sebes portréját s ezenkívül igen értékes aragonit díszítárggyal ajándékozta meg.

— Megkezdték a temesvári nyugdíjasok kifizetését. Tudósítónk jelenti: Az itteni pénzügyigazgatóság ma végre megkezdte a nyugdíjasok elmaradt illetményeinek kiutalását. Egyelőre öt millió lej érkezett erre a célra, amiből két millió már kifizették. Hir szerint rövidesen újabb összeget fognak erre a célra átutalni Bukarestből.

— ALAKULÓ RABLÓBANDAT FÜLEL-TEK LE BRÁD KÖZELÉBEN. Déváról jelenti tudósítónk: Az elmúlt pénteken Körösbánya és Brád között, az erdőben, az egyik pástorleány egy autóra lett figyelmes, amely körül több civilruhás egyén tanácskozott. A leányt a szokatlan látvány annyira megijesztette, hogy beszaladt a faluba és jelentést tett a körösbányai csendőrségnek. A csendőrök összehívó kommunistákra gondoltak és nyomban nagyobb készültséggel siettek a titokzatos erdei tanácskozók elfogatására, ami sikerült is. — Egy fegyvert, egy revolvért és negyven patronát találtak az autóban. A tanácskozók azonban nem kommunisták voltak, hanem krajovai büntetett előéletű csavargók, akik két, ugyancsak büntetett előéletű dobroci lakóssal, arról tanácskoztak, hogy miképpen lehetne a környéken nagyobb vállalkozásba fogni. A társaság feje, Ghita Constantin, krajovai sertéskereskedőnek adta ki magát s vallomása szerint vásárolni akart Erdélyben. — A csendőrök azonban mindössze 1500 lejt találtak nála. A krajovai ügyészséggel váltott táviratból aztán kiűnt, hogy úgy az állítólagos sertéskereskedő, mint Leon Enea Notariu sofft, Barba Joan katonaszókevény és Botescu Ispant körözik, amint körözött levelet adott ki az ügyészség Stanciu Dumitru, álnévén: Andrei Constantin ékszer-ralbó és Imbros Petru büntőrsé, dobroci lakosok ellen is. — Az alakuló rablóbandát a csendőrség átadta a dévai ügyészségnek.

— Nem tudta kifizetni munkáját és ezért a vonat elé vetette magát. Temesvárról jelentik: A mai súlyos gazdasági válság áldozata lett Weber Károly ismert aradi szabómester. A derek és közszeretben álló iparos szombaton este nem tudta kiadni munkásai heti bérét és ezen való elkeseredésében öngyilkosságra határozta el magát. Weber element törzsvendéglőjébe, ott megvacso-razott, megirt egy pár levelet, majd azt mondta ismerőseinek, hogy a leveleket meg feladni. Az elkeseredett ember azonban ehelyett a vasúti pályához ment ki és az akkor érkező buziási vonat elé vetette magát, amelynek mozdonya tőle levágta fejét. Weber Károly tragédiájá iránt városszerte nagy részvét nyilvánul meg.

— ELŐKÉSZÜLETEK A SZEPTEMBERI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSRA. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Megemlékeztünk már több ízben arról, hogy az ősz folyamán nagyszabású gazdasági kiállítás lesz Marosvásárhelyen. A kiállított előkészítő bizottság vasárnap ülést tartott, amelyen megjelent az Erdélyi Gazdasági Egyletek főtákarja is, aki bejelentette, hogy a mezőgazdákon kívül részt vesznek a kiállításon az összes nevezetesebb erdélyi magyar kisiparosok és különösen a háziiparok képviselői is. Így képviselve lesznek a torozzkói, kalotaszegi, udvarhelyi, csiki és háromszéki háziiparok és ennél fogva a kiállítás méreteiben és jelentőségében a legnagyobb lesz, amit eddig Erdélyben rendeztek. A kiállítás szeptember 3. és 6. között lesz nyitva s a református kollégium termeiben rendezik.

— Temesváron megalakult a Magyarpárt Ifjúsági Szervezete. Temesvárról jelentik: Vasárnap tartotta itt alakuló gyűlését a Magyarpárt Ifjúsági Szervezete. A gyűlést báró Ambrózy Andor nyitotta meg, aki vázolta a magyar ifjúság feladatait. Dr. Gaál György bánsági főtákar beszéde után megszavazták a

választásokat, amelynek során az ifjúsági szervezet elnökévé Molnár Endrét, alelnökévé Székely Sándort és Kelemen Istvánt, főtákarra pedig ifjabb Kubán Endrét, a B. L. temesvári munkatársát választották meg. Az ifjúsági cluók ezután nagy tetszéssel megtartotta programbeszédét. Kubán Endre szerkesztő és Csiszár Lajos marosvásárhelyi építész felszólalása után az alakuló gyűlés végetért.

★ HÁZASSÁG. Rosenbaum Géza és neje és Schachner M. (Brassó) ezután hívják meg rokonaikat és jóbarátait, gyermekeik, Piroška és Hermann folyó hó 4-én Segesvárt tartandó egybekelési ünnepélyére. (Minden külön értesítés helyett.)

— EGY KIRÁLYNŐ VALORIZÁCIÓS PÖRE. Egy francia államtanács legközelebbi bohózatba illő pörrel fog foglalkozni. Felperesként I. Salima Machimba, Moheli sziget egykori királynője szerepel. Az expirálónó civilistájának a valorizálás köteteli, mert a részére kiutalt összeg a frank stabilizáció óta természetesen sokat vesztett értékéből. A királynő már régebben is sok gondot okozott a francia hatóságoknak. Férjhezment ugyanis egy francia — csendőrhöz. Mingyárt az esküvő után, amelyet a királynő háromezer alattoalója két héten át ünnepelt, súlyos etikettkérdés merült fel. Azt kellett eldönteni, hogy vajjon a királynő kövesse-e a férjét a csendőrkaszárnyába, vagy pedig a csendőrnek adják-e meg azt a kénytelenkedélt, hogy a kaszárnyán kívül lakhassék a királyi kunyhóban. A dilemma megoldása az lett, hogy a csendőri nyugdíjba ment. Amikor Franciaország anektálta a szigetet, a királyi pár száműzetésbe ment és ötezer frank évi kegydíjjal, amelybe azonban be volt számítva a csendőri nyugdíja is, a férj franciaországi szülőfalujába telepedett le.

★ XII. REICHENBERGI MINTAVASÁR, 1931. augusztus 15—21. A most uralkodó rossz viszonyok olcsó beszerzési források keresésére kényszeríti a vevőt. Ilyet talál a XII. reichenbergi mintavásáron, a csehszlovák exportárúk legelőnyösebb vásárán. A csehszlovák ipar termékei világhírűeknek örvendenek és így a reichenbergi mintavásárt is rendszeresen látogatják mindazok a kereskedők, akik összeköttetésben állnak a csehszlovák iparral és kereskedelemmel, különösen a mindentűt elismert textiliparral.

— EGY IDEGBETEG BORBELYMESTER ÉJSZAKAI KÉNYSZERKÉPZET HATASA ALATT MEGÖLTÉ FELESÉGET. Budapest-ról jelentik: Megdöbbentő körülmények között végzett feleségével egy szentmártonkai borbélymester, Benemi Mihály. Az ötvenhatéves ember, aki harmincnégy esztendeig élt együtt feleségével, legutóbb súlyos idegbajt kapott, ami miatt egyideig szanatóriumban is kezelték. Juniushan gyógyultan elbocsátották és ekkor visszament falujába. Most szombaton éjszaka a szerencsétlen embert hirtelen ismét rendkívüli mértékű ideges nyugtalanság fogta el. Nem birt aludni és az a kényszerképze- zete támadt, hogy felesége, aki a mellette levő ágyban aludt, egy idegen férfivel szövet-kezik, az életére tör. A kényszerképzet később fokozódott és ekkor azt szuggerálta magának, hogy csak akkor lesz biztonságban, ha az asszony már nem él. A kényszerkép- zettől üldözött ember ekkor kiugrott az ágyából, konyhakést kapott fel és azzal többször egymásután az alvó asszony szívébe szurt. A szurások halálosak voltak, felesége egy hang nélkül kiszenvedett. A férj, amikor tudomá- sára ébredt tettének, elbújt egy kazalban, este- re azonban lelkiuradalás kezdte kinozni, vonatra ült és Budapestre utazott, ahol ma jelentkezett az ügyészségnek. A gyilkos borbélymestert letartóztatták és most orvosi viz- sálatnak fogják alávetni, annak megállapítá- sára, vajjon felelősségre vonható-e a gyilkos- ságról.

★ KIKAPOTT A SOMESUL SZILÁGY- SOMLYON. Tudósítónk jelenti: Az egyre job- ban kifejlődő vidéki sportéletben jelentős sze- repe van a Szilágysomlyói Sport Clubnak, a mely vasárnap a dési Somesult látta vendé- gül. A szilágysomlyóiak nagy érdeklődése mellett lezajlott footballmérkőzést 4:1 arány- ban a szilágysomlyói Sport Club nyerte meg.

★ SZÉP ÓRAK, elmúlt örömeik, utazások és kirándulások emlékeit idézi elő a fénykép. Legyen tehát ön fotóamatőr; nálam ingyen utbaigazítást és betanítást nyer. Lang Henrik, fotóáruház, Brassó, Kolostor-utca 28. és Ka- pu-utca 44.

— Karamazoff-fivérek. (Dosztojev- szkij-premier a Modern mozgóban). Teg- nap mutatta be a Modern-mozgó a Dosztojevskij „Karamazoff fivérek” c. regényéből készült filmet. A világhírű regény új életre kel a vásznon a nagy- szerű színészek alakításában. Kortner a züllésbe vitt férfi szerepében kiválóan művészi nyújt. Anna Sten, a partner- nője, új név, de már is az első között van. Kitiűő a rendezés és a fotográfálás is. Az érdekesített mesét nagyszerűen színezik a táncos és zenés jelenetek. Általában: az egész darabból kicsap Dosz- tojevskij orosz levegője. A közönség nagy tetszéssel fogadta a filmet, amely a jelekből ítélve, sokáig fog futni Bras- sóban.

— Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor- bélhuzamban, bélbaktérium- és gyom- orbélsavtúltengés a természetes „Fe- renc József” keserűvíz használata mellett visszafejlődnek. Számos orvos a Ferenc József vizet mindkét nemben felnőttek- nek és iskolás gyermekeknek kitiűő si- kerrel rendeli. A Ferenc József keserű- víz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A SZOBOR TITKA. Ravenna kö- zelében, egy kastély kertjében, szép fiatal leányt ábrázoló szobor állott, a melyet husz évvel ezelőtt egy gazdag görög milliomas állíttatott fel. A szo- bor a görög milliomas menyasszonyá- ról volt mintázva. Röviddel azután, hogy a szobor elkészült, a menyasszony eltűnt a kastélyból. Völegénye azt be- szélte, hogy elutazott, néhány héttel később pedig nagy lelki rázkódtatás jeleivel beszélte barátainak, hogy meg- halt a leány. A dolog sokaknak gyanus volt, mert tudták, hogy a görög rendki- vül féltékeny ember, aki iszonyuan megkínózta a menyasszonyát. A leány már többször fel is akarta bontani az eljegyzést, a szolgaszemélyzet ismét- len tanuja volt a milliomas fenyegető- zésének, hogy megöli a menyasszonyt, ha el akarná hagyni. A gyanu egyre erősbödött, úgyhogy a rendőrség több- ször házkutatást is tartott a milliomas- nál, de minden eredmény nélkül. Az eltűnés titka csak nemrég oldódott meg, amikor a milliomas halála után a kastély vevője átvette birtokát. Az új tulajdonosnak az volt a kívánsága, hogy a szobrot másutt helyezze el, a mikor a munkások kiásták a szobor kö- rül a talajt, ráakadtak a leány csont- vázára, amely a szobor alatt volt el- temetve. A koponyáját valami súlyos tárggyal széttronsolták. Most már bi- zonyosnak látszik, hogy a milliomas meggyilkolta a menyasszonyát.

— MEGALAKULT MAROSVÁSÁRHELYEN A NYUGDÍJASOK SEGÉLYZŐ EGYLETE. Tudósítónk jelenti: Vasárnap délelőtt tartot- ta alakuló gyűlését az itteni Nyugdíjasok Se- gélyező Egylete. A gyűlésen Czákó Pál ny. alezredes bejelentette, hogy a katonai nyug- díjasok szintén résztvesznek az egyesület munkájában, bár nekik megvan már a ha- sonló célú egyesületük.

— Múzeumba kerül a magyar ocean- repülőgé. Budapest-ról jelentik: Endresz György és Magyar Sándor vasárnap uj- ra fel akartak szállni gépükön, a Jus- tice for Hungary, a felszállás azonban nem sikerült. Kiderült, hogy a bicskei kényszerleszállásnál a gép sokkal su- lyosabban megrongálódott, mint ahogy eleinte gondolták. A gép használhatet- len és ezért most úgy határoztak, hogy múzeumba helyezik el.

— Ötvenéves nyomdászjubileum. Szé- kelyudvarhelyről jelentik: Ritka ün- neplésben volt része tegnap Sárossy Ká- roly nyomdásznak, a Székelyudvarhelyi Könyvnyomda R. T. üzemvezetőjének. Ötvenéves nyomdászjubileumát ünne- pelték szaktársai és a város polgársága. Sárossy Károly 1881-ben kezdett dol- gozni. Husz évig az egyik nagy budape- sti napilapnak volt első szedője, ő szedte Bartha Miklós, Ugron Gábor híres ve- zércikkeit. Később hazajött Erdélybe és azóta itt dolgozik. A felemelő jubileum alkalmából az ünnepeltet a figyelem és szeretet számos jelével halmozták el.

— Zacharinnal készítette az italt. A brassói rendőrség Dumitrescu, Zajzon- utcai korcsmárosnál mintegy háromne- gyed kiló zacharint és nagyobb meny- nyiségű feketeszest és izesítőket talált, amelyeknek egy része faszeszből készült. Megindították ellene az eljárást.

— 68 éves öngyilkos. Tegnap délután az esti órákban Szentpéter községben, Brassó közelében, házának egyik félre- eső helyén felakasztva találták Róbert Cristian 68 éves öregembert. Semmiféle írást nem hagyott hátra.

Társasde

1931. augusztus 3.
Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 206.70, Newyork 512 és háromnegyed, London 2490.50, Páris 2010, Milánó 2682, Prága 1519, Budapest 9002.50, Belgrád 908 és háromnegyed, Bukarest 505, Varsó 57.45, Bécs 72.05.

Amortizációs kölcsönök
városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítottunk.
Kolozsvári Népbank és Zalog Hitelintézet R. T.
Szép-utca 1. S z g

Jó cipőnek — jó cipőpaszta!
Ez a Pyram Paszta!

IRÓGÉPEK
Underwood Remington Mercedes stb. stb. új, használt és rebuilt gépek
Az általános pénzükkére való te- kin- tettel a mérsékelt árak dacára gépeket kisebb á- conto és
500 lej havi részletre
is árusítok — Kérjen, árajánlatot.
SZEGFÜ Erdély legrégibb írógépszaküzlete
ARAD, Strada Bratianu 11.

A bőrápolás szükséges!

A háború és az utána következő szükségessé a legnagyobb mértékben káros befolyással volt a nemzet egészségre, úgy, hogy a rohamosan terjedő praktikus sportolás szellemét csak örömmel üdvözölhetjük. A súlyos gazdasági harc, amelybe kevés kivétellel majdnem mindenki beleesett, a testi és szellemi erők legnagyobb megfeszítését kívánja. Aki nem akar alul maradni ebben a harcban, annak gondoskodnia kell arról, hogy testi és szellemi erejét megacélozza, szükség esetén tartalékokkal is rendelkezzen, amelyek lehetővé teszik, hogy hirtelen és kivételes igénybevétel esetén is megállja a helyét.

Tartós mozgás a szabadban, fényben és levegőben, — amely velejárója a legtöbb sportágnak, — szinte kifogyhatatlan erőforrás, különösen azok számára, akiket hivatásuk a szabárhoz köt. Ilyenkor azonban egyről nem szabad megfeledkeznünk: a bőr, amely ilyen esetben, mint a legtöbb külső behatás egyetlen felvételére szolgál, — többnyire nincsen kellően előkészítve feladatára. A zart helyiségekben való tartózkodás, a gyakran célszerűtlen ruházódás, különösen férfiaknál, a tisztálaltatlanság, amely sok munkával jár; mindez nem arra való, hogy a bőrt alkalmasra tegye a levegő és fény szokatlan hatásainak felvételére és az egész szervezet javára való feldolgozására. Mindinkább tisztában látjuk, hogy a bőr nemcsak, mint a belső szervek védőpáncélja szerepel, hanem az egész szervezet anyagcseréjénél is fontos szerepet játszik. A bőr fontos feladatai: a testhőmérséklet szabályozása, befolyás a szervezet víztartalmára, izzadás által, a tüdőleghzés támogatása, a különböző sugarak felvétele, védelem a túlságos besugárzás ellen, festékanyag termelése által, stb.; a számtalan bőr- és hajmirigy tevékenysége, faggyu- és zsírkiválasztása igen fontos szerepet játszik a szervezetben és valószínű, hogy a bőrt óriási mirigynek tekinthetjük, belső kiválasztással, melynek feladata az, hogy a test belsejébe értékes alkatrészeket átvigyen. Nyilvánvaló, hogy az ilyen bonyolult szerv gondozása, különösen akkor fontos, ha az hirtelen és fokozottabb munkakövetelményekkel áll szemben; a bőrnek azonban rendes körülmények között is szüksége van ápolásra, hogy intenzív munka esetén is bármikor megfeleljen feladatának. A rosszul gondozott bőr kétségbeesett bebocsátója a számos hüléses betegségnek. Nem egyszer fordult elő már, hogy az a könnyelmű, aki bőrtől légt, fényt- és vízfürdő által hirtelen nagy feladat elé állította, természetesen azzal a szándékkal, hogy testének és egészségének használjon, súlyosan megfizette könnyelműségét.

A bőr ápolására ajánlott szerek száma szinte beláthatatlan. A jó és rosszat egyformán dicsérik és a legtöbb laikus teljesen tanácstalanul áll szemben a nagy kínálattal és képtelen megkülönböztetni a hasznos és hasznavehetetlent. Szeretnék tehát ma két olyan szerre rámutatni, amely joggal kiváltságos helyet foglal el a bőrápoló szerek között. Ez a Nivea bőrápoló-olaj és a Nivea-Creme. — Mindkét készítmény alapja a nyers gyapjuszírtól kivont eucerit. Az eucerit nagy mennyiségű vizet lekötésre képes. Ezáltal az eucerittel készült preparátumok is alkalmasak arra, hogy a készítményben levő zsíradékokat a bőrben levő vízzel összevegyítsék és így elérjék, hogy ezek a zsíradékok mélyen behatoljanak a bőrbe, anélkül, hogy a bőr felületére a zsírtól fényes maradjon. A Nivea bőrápoló-olaj használatát első sorban sportolóknak ajánlhatom. A preparátum különleges elkészítési módja magával hozza, hogy nem marad meg a bőr felületén, mint sok más bőrolaj, hanem teljesen behatol a bőrbe. A sportolás közben a bőrtől gyakran nagy mennyiségben elvont zsíradék és víz ilyenformán kényelmesen pótolható és a bőr-olaj bedörzsölésénél kifejtett masszírozás viszont eredményezi azt, hogy az élénkebb vérkeringés következtében a bőrolajban feloldott anyagcsereanyagok gyorsan és maradék nélkül eltávolodjanak a bőrből. A Nivea-Creme hatása alapján véve ugyanaz. Csúpn a gyakorlati használatnál van az a különbség, hogy a Nivea-Cremet azoknak a testrészeknek az ápolására használjuk, amelyek állandóan ki vannak téve a levegő és nap hatásának, tehát kéz és arc bedörzsölésére, míg a Nivea-olajat a ruhával fedett testrészek gondozásához alkalmazzuk. Egyébként a Nivea-Creme kitűnő védőszer a fájdalmas lesülés ellen, anélkül, hogy a nap-sugár mindenki által óhajtott barnító hatását megakadályozza.

— A Nautilus is elindult. Bergei jelentés szerint a Nautilus tengeralattjáró kedden valóban elindult a sarkvidék felé. A pótyanyagokon és műszereken kívül új utasokat is felvesz Willinger német orvos, Foulert és Sveldrup amerikai professzorok személyében.

* Biri néni szakácskönyve a legjobb — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el! Ára kemény félvaszonkötésben 130 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin

Az ilyen tapasztalatok készítik arra az európai turistákat, hogy röviden levonják a konzekvenciát: az indus köznép-ostoba. De ha az ember elcsúsztatja a bennszülöttek nyelvét annyira, hogy elbeszélgethet a személyzettel, rájön, hogy egészen értelmes emberek. A szó szoros értelmében csak neveletlenek, rendszeres munkára senkinek sem szoktatta őket. Ujat nehéz elfogadtatni velük. De ha kiismerjük szokásaikat, egészen jól használhatóknak bizonyulnak. Elvégre az ember Indiában megszokja, hogy az még nem a legnagyobb csapás, ha a reggeliző tálcát mindennap átsoportosítják!

Indiában a legtöbb jobbmodu ember utra is magával viszi szolgálóját. Ugyanis itt mindenki a saját ágyneműjét használja, erre a célra speciális utikészlet, a „bisztar” szolgál. Az uti felszereléshez tartozik a bőrtakaróval és fogantyúval ellátott mozdólát is. Mindezeknek az előkészítéséhez szolga kell, illetve a „bon ton”-hoz tartozik, hogy szolga végezze. Minden I. és II. osztályú vasutikocsin külön fülké van a szolgák számára. A szolga vigyáz ura holmijára is, míg gazdája az étkezőkocsiban vagy az állomás iktetemben tartózkodik. Az aprópénzt is a szolga kezeli s ő intézkedik a kulikkal. Ha az utazás autón történik, a szolga a legfantasztikusabb helyeken ül vagy lóg, — ha nincs hely a kocsiban, akkor vagy a seprszámlán, vagy a podgyasztartón kuporog, sokszor órákon át! Panasz, elégedetlenség ismeretlen dolog. Az indus szolga másik jó tulajdonsága a hallatlan békétűrő és igénytelenség. Fizetésében a kosztipénz is benne foglaltatik, pedig az átlagbér 20—30 rupia (40—60 pengő) egy hónapra. Csak az utiköltséget fizeti az ur.

Minthogy a kevés számú nagyvárosokat kivéve vízvezeték sehol sincs, a személyzet nélkülözhetetlen tagja a bhisti, vagyis a vízfordó. Ő látja el a házat vízzel, amelyet sokszor elég messziről hord hatalmas bőrtömlőben. A vízellátás terén óriási szerepet játszanak az üres, négyzetes petroleumos bádognakannák is: kerek fadarabot szögeznek belé fogantyú gyanánt és — Indiaszerte úgy szegény, mint gazdag házaknál a vedreket pótolják. Mit csináltak, mikor még nem volt petroleum és üres petroleumos kanna?

A fürdővizet valahol az udvar sarkában ilyen bádognakannákban melegítik szabad tűzön. Az indiai fürdő is külön specialitás. Csak igen disztigvált házakban találni európai stílusú fürdőszobát, még a hotelek legjobbjában is csak indusmodi guzalkhána áll rendelkezésre. A helyiség egyik sarka arasznyi magas beton- vagy kőperemmel van elkülönítve, ebből kifolyó nyílás vezet a ház falán át a szabadba. Négyzetes deszkakapallóra áll vagy ül a fürdőző. Nagy rézesöbrökbe töltik a meleg és hideg vizet s a tisztálkodás úgy történik, hogy az ember egy kisebb ibrikkel töltögeti magára a vizet. Nem is olyan megvetendő ez, ha meggondoljuk, hogy ilyen fürdőt még a legeldugottabb fészek „dák

Az indus szolgál

bungalow”-jában (primitív fogadó) is találhatunk.

Mindent összegezve, meg lehet állapítani, hogy négy-öt indiai háztartási alkalmazott együttvéve sem végez több munkát, mint Európában egy vagy legfeljebb kettő. De nem szabad elhamarkodni az ítéletet: aki egyszer is megpróbálta, mit tesz az: fizikai munkát végezni itt a forró évszakban, az meg tudja érteni, miért kell Indiában ötszörannyi munkaerő. Az évezredek szokásait azán úgy belegyökeresedett a bennszülöttekbe, hogy a hűvös évszakban sem tudnak már erősebben munkához látni.

És még valami: ugyan mihez kezdene India sok-sok milliónyi nincstelenje, ha egy-két ember elég volna a háztartási teendők ellátására? S eszerint inkább áldani kell a kizsákmányt és a karmát, azaz a sorsot, hogy kevés munkával oly sok embernek jut kenyér...

Végezetül még az indus szolga nagyobb dicsőségére megjegyezhetem, hogy van érzelme a humor iránt. Egy-két tréfás szóval többre lehet menni nála, mint haragos ordítással. Különböző is, a dühkitörések nem tesznek nagy hatást rá, sőt: az önuralmáról elfeledkező szaháb elveszti előtte a tekintélyét. Tehát: fő a nyugalom, még akkor is, ha a derék naukár bizonytalan anyagoktól átláthatatlan poharat rak elének, vagy két különböző párból válogatja össze a kikészített harisnyát.

S eszerint az ideges európai még hálával is tartozik az indus szolgának, mert ez önuralomra és békétűrésre tanítja. Ez is valami.

— EDISON NAGYBETEG, New-yorkból jelentik: Edison Alva Tamás, a világhírű feltaláló, súlyosan megbetegedett. Előrehaladott kora miatt az orvosok agódnak életéért.

— KIIRTOTTA A CSALÁDJÁT EGY ÖRÜLT ESZTERGÁLYOS. Párisból jelentik: Liberté községben egy ottani esztergályos örültségi rohamot kapott. Az örvény ember agyonlőtte feleségét, két kislányát, majd öngyilkosságot követett el. A szörnyű dráma éjszaka játszódott le és a szomszédok csak reggel fedezték fel a borzalmas családirtást.

— SÖTÉTBEN MARADTAK A PISKI UTCAK. Tudósítónk jelenti: Piski község vasutas telep lévén, a községnek felerészre a vasut tulajdonát képezi, míg másik fele községi tulajdon. A községet a dévai villamossági r. t. látja el villanyvilágítással, melynek egyrészt a község, másrészt pedig a Casa Muncii fizette. — A Casa Muncii azonban egy idő óta nem tesz eleget fizetési kötelezettségének, minek következtében a dévai központ a vasuti utcák villanyvilágítását kikapcsolta, úgy, hogy most már egy hét óta a község felerészre s éppen az, ahol a vasuti személyzet éjjelenként szolgálatba s onnan hazamegy, egyiptomi sötétségbe van borítva, úgy, hogy az utcákon való közlekedés a legnagyobb nehézségekbe ütközik. Az érdekelt lakosság érthető türelmetlenséggel várja, hogy mikor fognak újból kigyúlni a sötétségre kárhóztatott utcák lámpái.

Árverési hirdetmény

A brassói Tribunal G. 12145/1931 sz. alatt bíróság lefoglalt képkiállítás anyaga, 229 drb. értékes művészi olajfestmény, egyenkint f. évi augusztus 6-án d. e. 10 órakor és folytatólagosan 7-én és 8-án Brassóban a Mihail Weiss-utca 6 sz. házban (a „Cetatea” Bank volt helyiségeiben) kikiáltási áron alul is nyilvános árverés alá bocsátatik.

— Ravenna vizet kapott, — éljen a fasiszmus. Rómából jelentik: Mussolini a ravennai városi vízművek felavatásával kapcsolatban hatalmas beszédet mondott. Ez a város, — mondotta, 15 évszázad óta várja a vizet. A fasiszmus most megvalósította ezt az álmot. A vízvezeték tornyának felirata a háborús hőskörm emlékezik meg, a fasiszmus azonban békét akar mindenivel, nem, mintha félne a háborútól, hanem azért, mert hatalmas munkába kezdett: ki akarja emelni Olaszországot a jelen bajából. A fasiszmus a nép érdekében dolgozik, tehát mindent elsöpör az utjából, ami munkáját akadályozná.

— SÁNTHA FERENC BRASSÓI TÁROGATÓMŰVÉSZ HANGVERSENYE A TORCSVÁRI KIRÁLYI KASTÉLYBAN. Kitiöntő meghívásban volt része Sánta Ferenc brassói ismert tárogatóművésznek. Sánta Ferenc az elmúlt hét keddjén tárogató hangversenyt adott a torcsvári királyi kastélyban, Iléana főhercegnőnek és férjének, Habsburg Antal főhercegnek. Az óségi hangszereken román, német népdalok csendültak fel, majd néhány modern melódia következett s csak a műsor végén harsant fel a tárogató hangjához legjobban illő kuruc nóta. A hercegi pár nagy gyönyörűséggel hallgatta az edesbushangu tárogatót zendülő mela és szilaj udvarnótakat. Tetszésüknek Mária királyné karnagyvi hivatala után igen elismerő és megleghangu levélben adtak kifejezést és Sánta Ferenc egymásután még két este kapott meghívást, hogy a hercegi párt művészi játékaival gyönyörködtesse. Sánta Ferenc nem először játszik az urolkodóház tagjai előtt. Nemrég Szinájában Károly király előtt is teljes sikerrel hangversenyezett.

— AZ UTOLSÓ SKALPVADÁSZ APACSINDIANT HALÁLRA GAZOLT A VONAT. Londonból jelentik: Roque Molino százharoméves rézbőri indiánust a texasi El Paso közelében egy vasúti átjárónál a vonat halálra gázolta. Ő volt az utolsó tagja Ceronimo hírhedt vészomjas apacsindianus főnök skalpvadász seregének, amelyet vagy félészázada a mexikói hadsereg a Rio Grandetól délre megsemmisített. Roque Molino, az utolsó skalpvadász Texasba menekült, ahol mint birkapásztor éldegélt teljes bekesésben és a környékbeli fehér emberek gyermekeit néhány korty „tűzital”-ért a nyíllövés művészetére oktatta.

— UDVARHELYMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Dr. Bitay Árpád miniszteri tanácsos nagyszámu hallgatóság előtt Székelyudvarhelyen befejezte románnyelvű kollégiumát. Közben számos küldöttség látogatta meg különböző kérésekkel. — A hétfőn megváltó román kath. tanító továbbképzőnek a következők lesznek az előadók: Bíró Lajos igazgató, Szász József tanár (magyar irodalom), Sándor Imre (hittan), Domokos Péter Pál (egyházi zene), Zsögön Zoltán (történelem), Elkes Béla és Gyallay Papp Domokos (faluképe). — A pénzügyminisztérium 100.000 lejt utalt ki a múlt évben megéjtett népszámlálás biztosok elmaradt illetményeinek a fedezésére. — Dr. Csupárescu V. prefekt közbenjárására a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy az adóhivatal első sorban a nyugdíjasokat fizesse ki.

— „Felsőbb utasításra történt.” Nagyváradról jelenti tudósítónk: Nagyváradon augusztus elsejével kapcsolatban 41 embert tartóztattak le, akik közül ezideig csak Kertész Rezső dr.-t bocsátották szabadon. Ransescu rendőrprefektus kijelentette, hogy a letartóztatások is felsőbb parancsra történtek s így a szabadlábrahelyezések kérdésében is be kell várnia a felsőbb utasítást. Egyébként elseje a legnagyobb csendben telt el. Az utcakeresztözéseknek erős rendőrpozitok őrködtek, de tenni-valójuk nem akadt. A rendőrprefektura elővigyázatosságból betiltotta a vasárnapi footballmérkőzéseket, sőt a nyugdíjasok gyűlését is.

— EGYSZERŰ KÖNYVVITELTAN magán-uton való elcsúsztatására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ára 51 lej, postán pórtóval 56 lej. Legegyszerűbb a pénzügyi utalványon előre beküldeni, akár postabélyegekben. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

Insectomor elpusztít legyet, szunyogot, poloskát, bolhát, szálbogarot

INSECTOMOR

Vezérképviselő és lerakat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,

Str. Barației 35, Etaj I.

Már nem forog a napraforgó a nap után

50 mezősegi falu sors- tragédiája

Mezőség, augusztus hava.
Ha festeni tudnék és értenék ahhoz,
hogy mint kell a mozgást érzékeltetni,
— hogy a Mezőséget meglátassam —,
festenék egy szélestányerű napraforgót,
és úgy, amint forog, mindig a nap után,
pontosan utána igazodva, kegyetlen, fá-
rasztó egykedvűséggel forogni, csak fo-
rogni, hol erre, hol arra s aztán a végén
kihoznám azt, hogy a napraforgó feje
egyszerűen lekókad, feladja a hiábavaló
harcot, — nincs élet, — legyen ami lesz,
— vége a komédiának!... A háttérbe azt
írnam kigyópillkelyes zöld betűkkel: —
Korrupció... Az ingoványra, amelyen a
napraforgó áll, elszórnám ezeket a sza-
vakat: — Baksis, — Perceptor, — Csend-
őr, — Bankuzsora, — Fiskálisterror...
A kép alá persze odairnám: — Ezt itt
a Mezőség, az Ur 1931-ik esztendejében.

Mondjuk, hogy rossz az elképzelés,
nem egészen így állunk ezzel a napra-
forgóval. Higgyük, akarjuk binni, hogy
van még élet a Mezőség ötvenen felüli
községében. Vállaljuk magunkra, hogy
nem minden fej kókadt a kifulladás te-
hetlenségébe, de meg kell látnunk s ha
megláttuk, el kell mondanunk Mező-
bándtól el, — ki Magyarfrátiig, — meg-
számlálhatatlan kis-, és nagyközség vég-
vonaglását, hiszen ezekben a község-
ben valamikor eleveenség, gazdagság
uralkodott. Ma... más van itt... ma más-
valami kéklík a nádfedelek sokadalma
körüli...

AHOL A KESKENYVAGANYU VÉGIGKANYAROG...

Induljunk ki Mezőbándtól.
Ez egy jól fejlett mezőváros, ahol min-
denki nadrágos.
A lakosság száma közel ötezer, több-
ségben magyar, abszolút többségben re-
formátus. Ebédidő déli 12 és 1 között,
felkelnek az emberek együtt a nappal
és fekszenek akkor, amikor a tyúkuk el-
ülnek.
Aztán... nincs tovább. Semmi sehol.
Semmi kultúrútnak, semmi társadalmi-
élet, — egy vállat nem látok, amely ne-
kifeszíteni merné izmait ennek a magá-
baroskadó semmittevésnek, Elzsibbadt
élet ez. Elzsibbasztották.
Menjünk tovább!...
Egy tiszta magyar faluban pislog két
kulturális, két magyar tanító. Az
egyik magyar tanító 30 éve tanít itten.
Így beszél ez az ember: — Évente 100
gyermeket véve alapul, felneveltem
ebben a községben 5000 gyermeket. Aztán...
szövegetek, dalárda, műkedvelés, gazda-
kör, templom, — életre, szívre, idegekre
menő, soha nem lankadó, 30 kegyetlen év
s ma azt mondom, minden itt omlik össze,
a szemem előtt s talán azok tagad-
nak meg legelsőnek, akikkel és akikért
együtt harcoltam. Nem tehetek róla.
A másik tanító fiatalabb ember, akiről
nem a gondtalan fiatalság felelőtlen mo-
solya sugárzik felénk.
Egy olyan megőszült, fiatal koponya,
mosolytalan arc, vadul vonagló ráncok a
homlokon s amikor beszél, azt hallom,
amit a háboruban, amikor éjfélente fe-
lénk morajlott, csatáros őszi éjszakákon
az ágyudübbögés.
— Nincs igaza a tanítótársamnak...
— Ma nem a kulturmunkán, a dalár-
dán, a színpadokon kellene a hang-
súlynak lenni. Ma, amikor koldusbotra
juttatták a Mezőség parasztjait.
— Koldusok lettünk, ma már nincs mit
palástolni, én is éppen olyan napszámos
lettem, mint a falu többi napszámosa s
ha el tudok jutni a nép gondolai- és élet-
színvonaláig, tudom, hirdetem, hogy nem
tagadnak meg engem ezek az emberek.
Menjünk egy másik faluba.
A plebánoshoz küldenek.
Harcin és egynehány éves ember, 26
községi kátholikusa kell öröklük.
— Két ténnyel kell számolni és kell
leszámolni végre, — beszél a plebános.
— A nyomorral és ennek nyomában
szegénnyel s a kommunizmusmal. A falu le-
van szegényedve s a kommunizmus bámu-
latos csökkenéssel furkál be magukat
a legkisebb faluba is. Itt is, mindenütt
ott vannak s a nép vakon követi őket.
Nem nehéz a feladatunk, mert feneket-
len a nyomor...
— Aztán pedig... a kapitalizmus le-
járta magát...
— Ha a feudalizmust elsöpörte a kapi-
talizmus, éppen így jönni kell egy tisz-
tultabb társadalmi rendnek, amely szo-

cialista alapon ha felépül, a gyermek,
a szülő és a család összetartozandóságát
a valláson keresztül fogja biztosítani.
— En nem elméletből beszélek. Éjsza-
kákat vitáztam át kiskoromában, váro-
si proletárokkal, tudom, mi fáj nekik s
azt is tudom, hogy hol tévelyednek el a
helyes gondolatmenetektől.
Más falu következik.
Itt a nemzet napszámosa fogad.
— Javaslattal tettem, hogy irassék meg
az erdélyi felekezeti tanító kálváriája
1918-tól napjainkig...
— Ha tanítók írják meg ezt a könyvet,
ez lesz ennek az évszázadnak legdöbbe-
netesebb revelációja.
Ujabb stáció.
Itt is a tanító beszél.
— Most jövök a napszámból... Három
hónapja nem kaptunk egy garast sem...
Uraim... írják meg, hogy állati sorba

Monet francia bankkormányzó:

„Az aranyat a nyugtalanság kerge- ti és mindig ott huzza meg magát, ahol biztonságra talál“

Angl a 3100 millió frank rediszkontóhitelt kapott Franciaországtól

Páris, augusztus 7.
A francia lapok híradása szerint az
angol-francia pénzügyi tárgyalások rész-
ben eredményesen lezárultak. Eszerint
a franciák 3100 millió frank rediszkontó-
hitelt nyújtanak az angoloknak 3 és há-
romnyolcad kamatra, egyelőre három hó-
napra, ami azonban prolongálható. En-
nek az összegnek a felét a francia ma-
gánbankok vállalták.
Az „Excelsior“ ezzel kapcsolatban köz-
li Monet bankkormányzó nyilatkozatát,
aki visszautasítja a külföldnek azt a
vádját, hogy Franciaország mestersé-
sen felhalmozza az aranyat. Ez képtelen-
ség — mondja a Francia Bank kormány-
zója — és már csak azért sem lehetséges,
mert
az aranyat a nyugtalanság kergeti és
mindig ott huzza meg magát, ahol bi-
ztonságra talál.
A franciák soha semmit nem tettek arra,
hogy az aranyat magukhoz vonják. Bizo-

Soha többé haborut!

Az erdélyi rokkantak panasza a hadirokkantak világkongresszusán

A sánták, bénák és vakok világszövetsége
magáévá tette az erdélyiek panaszait

Prága, augusztus 3.
Pénteken, szombaton és vasárnap a
prágai régi szénátus épületében zajlott
le a hadirokkantak világkongresszusa.
Genf, Bécs, Páris, Berlin és Varsó után
ezuttal harmadszor hívta össze világ-
kongresszusra tagjait a Ciamac nevű
hadirokkant világszervezet, amelyben a
világháboruban egymással szemben álló
ellenséges kezek fonódnak most össze
megható baráti szövetségbe.
— Soha többé haborut!
Ezt hirdeti a Ciamac szóval, és kon-
gresszusa külső jeleivel is akkor, ami-
kor a világháboru legtragikusabb áldo-
zatai,
a sánták, bénák, vakok gyűlnek össze
a világ minden részéről, hogy megta-
gadva és megutálva az ellenséges mul-
tat, megható szeretettel igyekezzenek
egymás ügyén segíteni.
A kongresszust Neumeister Ferenc
rokkant tiszt, cseh-slovák képviselő nyi-
totta meg. Bevezető beszédében hangsu-

súlydittunk és elvesztünk mi is és gyer-
meink is...
Eljutottunk az utolsó stációig.
Itt egy „állomásfőnökkel“ állunk szem-
ben.
— Nézzen be uram ebbe az állomásfő-
nöki egyszobás lakásba. Benne lakom én,
a feleségem és a három gyerek. Az ál-
lamtól kapom, S fizetek érte havonta
350 lej házbért. Tetszik ezt érteni, hogy
mi ez?...
— A kereseti adómat két formában
is levonják s végül 28 évi szolgálat után
kapok 4200 lej „fizetést“.
— Lezúlltunk, s ki tudja, hogy hol
állunk meg...
A FALVAK PUSZTULASA.
Három nap alatt, mialatt háromszor
bukik le a nap az ég peremén, — en-
nek a csöndesen, de feltétlen halálos el-

Monet francia bankkormányzó:

„Az aranyat a nyugtalanság kerge- ti és mindig ott huzza meg magát, ahol biztonságra talál“

Angl a 3100 millió frank rediszkontóhitelt kapott Franciaországtól

nyitja ezt az, hogy a Francia Bank devi-
zakészlete kétév óta változatlan.
A „Petit Parisien“ hinni szeretné, hogy
Londonban méltányolni fogják a franci-
ák áldozatkészségét. A franciák ismét
megmutatták — írja a lap —, hogy nem
önzők és hüek Briand lojális együttmű-
ködési politikájához.
Az Intrantsgeant szerint a németek is
meg lehetnek elégedve, mert Anglia ezen-
tul nem lesz szorongató hitelező, aki
kénytelen pénzt kérni tőle.
Az „Ere Nouvelle“ utal arra, hogy
Londonban a legutóbbi konferencián azt
mondották, hogy csak az angol pénz-
ügyek szanalása után vehetnek részt
Németország megsegítésében. Most tehát
ez is elérkezett, lehet Németországon is
segíteni!
Legújabb jelentések szerint Amerika
külön 122 millió dollár rediszkontóhitelt
nyújt Angliának.

Soha többé haborut!

Az erdélyi rokkantak panasza a hadirokkantak világkongresszusán

A sánták, bénák és vakok világszövetsége
magáévá tette az erdélyiek panaszait

lyozta, hogy a világ 10 millió hadirok-
kantjából 4 milliót foglal magában a
Ciamac szervezet, amelynek legszebb és
legfontosabb célkitűzése az, hogy egy-
más mellé, egymás támogatására állítsa
tagjait s ne tegyen semmi különbséget a
győztes és legyőzött államok hadirok-
kantjai között. Ezzel akar tiltakozni a
volt és minden jövőendő háboru gondola-
ta ellen.
Romániát a kongresszuson kilenc tagu
delegáció képviselte. Vagaonescu volt
szénátor és Poenaru rokkant őrnagy ve-
zetése alatt. A hivatalos kiküldötteken

verzésnek lépten-nyomon kiütőző ve-
res tragédiáit jegyezhetette fel a figyelő.
Bándon felakasztotta magát egy tizenöt
éves fiatalember. Munkanélkül volt.
Ugyanott aznap ecetszeszt ivott egy
asszony. Kórházban vonaglik.
Előtte való napokon a Perceptor, 60
lejes adótarozásokért varrógépeket hur-
coltatott el. A csendőrség asszisztált.
Sámszondon Fekete Sándor 18 éves
fiatalasszony, felakasztotta magát, mert
az anyja eladta a házat és a kapott pénz-
ből kiturta egyetlen édesleányát.
Galambodon egy vásárhelyi bank 11
ezer lej váltótartozásért elárvereztette
Nagy József, rokkant, sokgyerekes em-
ber 95 ezer lejes belsőségét. A vevő az
ügyvéd volt. A bank jogtanácsosa. Az
árverés simán folyt le, mert ott voltak a
csendőrok.
Csáváson egy másik vásárhelyi bank 7
ezer lejért elárvereztetett 11 hold földet
és egy teljesen felszerelt belsőséget.
Mezőmadarason viszont aznap számolt
fel az ottani hitelszövetkezet. Nincs lehe-
tőség a megmentésére.
*
...A magabazuhant napraforgó mégis-
csak ide illik...
A Mezőségen végig... falvak özöne...
amiket döntött a nyomortenger,
Emberek, jobbára magyar emberek ál-
lanak a düledező vityillók körül, fejük
lehorgaszva...
sz. j.

Monet francia bankkormányzó:

„Az aranyat a nyugtalanság kerge- ti és mindig ott huzza meg magát, ahol biztonságra talál“

Angl a 3100 millió frank rediszkontóhitelt kapott Franciaországtól

kívül azonban megjelent Prágában két
erdélyi hadirokkant is: Cservenka János
nyugalmazott százados és Részegh Vik-
tor hirlapíró.
A székelyföldi rokkantak közös meg-
beszélésén utasították őket, hogy
utazzanak Prágába s tárják a világ-
kongresszus elé azt a kiáltó külön-
ségtevést, amit a nyugdíjellátás terén
a román kormányok az okiráltságbeli
hadirokkantak javára és a csatolt te-
rületek rokkantjai kárára gyakorol-
nak.
A Ciamac irodája, annak ellenére, hogy
a két erdélyi rokkant nem mint hivata-
los kiküldött, hanem mint vendég jelent
meg a 230 hivatalos delegátus között, ik-
tatta a panaszt és elő is terjesztette azt
a nagygyűlésen. Az esetleges félreérté-
sek és félremagyarázások elkerülése vé-
gett azonban szükségessé vált, hogy a
hivatalos román delegáció és a panasz-
tevők között megállapodás jöjjön létre.
A tárgyalások sikerre is vezettek.
Vagaonescu és Poenariu hozzájárultak
ahhoz, hogy erdélyi panaszt a hivatá-
los román delegáció is magáévá tegye.
E megállapodás értelmében terjesztette
aztán a kongresszus elé Pichot, a ciamac
elnöke, a maga határozati javaslatát. E
javaslat szerint a román delegáció ma-
gáévá teszi a csatolt területek rokkant-
jainak panaszát, a kongresszus pedig ar-
ra kéri fel a román delegációt, hogy in-
tervenáljon a román kormánynál a
kérdés kielégítő megoldása érdekében.
Pichot elnök a maga részéről szintén elő-
terjesztést készít a benyújtott panasz
alapján s a Nemzetek Szövetségének
ősi ülészaka alkalmával érintkezést
keres a genfi román delegációval,
kérve a csatolt területek rokkantjaira
annyira sérelmes nyugdíjtörvény meg-
változtatását, illetve a megváltoztatás
érdekébeni sürgős intervenciót.
A kongresszus, mely megdöbbenéssel
hallotta, hogy amíg az okiráltságban
a 80 százalékos rokkant főhadnagy
nyugdíja eléri a havi tízezer lejt,
ugyanakkor a csatolt területeken a
hasonlóan minősített rokkantak alig
1500 lejt kapnak, Pichot elnök hatá-
rozati javaslatát egyhangulag elfogad-
ta.
A csatolt területek hadirokkantjai te-
hát reménykedhetnek abban, hogy talán
így, kerülő uton, sikerül rábírní a ro-
mán kormányt tízezer sérelmük komoly
napirendre tűzésére.

Soha többé haborut!

Az erdélyi rokkantak panasza a hadirokkantak világkongresszusán

A sánták, bénák és vakok világszövetsége
magáévá tette az erdélyiek panaszait

lyozta, hogy a világ 10 millió hadirok-
kantjából 4 milliót foglal magában a
Ciamac szervezet, amelynek legszebb és
legfontosabb célkitűzése az, hogy egy-
más mellé, egymás támogatására állítsa
tagjait s ne tegyen semmi különbséget a
győztes és legyőzött államok hadirok-
kantjai között. Ezzel akar tiltakozni a
volt és minden jövőendő háboru gondola-
ta ellen.
Romániát a kongresszuson kilenc tagu
delegáció képviselte. Vagaonescu volt
szénátor és Poenaru rokkant őrnagy ve-
zetése alatt. A hivatalos kiküldötteken

Sport

Hungária — Ripensia 5:0 (1:0)

A temesvári proficsapat a második félidőben összeomlott

Temesvár, augusztus 3.

Hatalmas érdeklődés előzte meg a Bánát fővárosában a budapesti Hungária világhírű együttesének bemutatkozását. — Temesvári sportkörökben vérmes reményeket fűztek a mérkőzés elé, melyek azonban korántsem teljesültek. A Hungária váratlanul óriási gólarányú győzelmet aratott a Ripensia felett.

Az első félidőben lanyha a játék és kevés a gólhelyzet. A 25-ik percben Hoksári éles lövéssel saját kapujába gólt lő. A pesti pro-

fik ezzel a szerencsétlen öngóllal jutnak vezetéshöz. Szünetig nem történik változás.

A második félidőben a Ripensia visszaesik. A védelem ellenállása megtörik és a 11-ik percben Hauer, majd a 33-ikban újra ugyanő háromra szaporítja a gólok számát. A 39-ik és 43-ik percben Barátky további gólokat szerez.

A Hungária együttese nagyon szépen játszott. Különösen Kalmár játéka tűnt ki, míg a csatársor legjobb embere Hirzer volt.

Brassó válogatott imponáló fölényrel legyőzte Nagyszeben

Eredmény: 3:1 (2:0)

Brassó, augusztus 3.

Nagy közönség előtt szép győzelmet aratott Brassó válogatott footballcsapata a nagyszebeni válogatott együttes felett. A két városi válogatott a következő összeállításban játszott:

Brassó: Várhegyi, — Bölöni, Márton, — Csekme, Kóthi, Gönczi, — Hecht, Vogel, Gecse, Csányi, Berta.

Nagyszeben: Pál, — Sarkadi, Wallmen, — Chidu, Schuster, Nagy, — Ivanici, Apolza, Haas, Seifert, Höchsmann.

Brassói támadással indul a játék és már az első percekben kapufáról pattan vissza egy veszélyes labda. Szép akciót vezet a brassói csatársor, melynek különösen a jobbszárnya remekel. A 11-ik percben Csányi szép

saroklövessel megszerzi a vezetést. A 23-ik percben kavarodásnál Vogel a tizenhatos vonalról küldi hálóbba a labdát.

Szünet után a szebeniek is támadnak, de sikertelenül. A 28-ik percben Csányi fejessel háromra szaporít. A szebeniek egyetlen gólját a 42-ik percben a balszélső fejele kapuba.

Az érdekes mérkőzést Coste Radulescu, ismert bukaresti bíró, kifogástalanul vezette le. A mérkőzés teljesen „fair” volt.

A győztes csapat legjobbjai a védelemben Kóthi és Gönczi voltak, míg a támadásban a jobbszárny. A szebeni együttes kellenes impressziót keltett.

IAR komb.—CFR komb. 5:1 (2:1).

Brassói utcai csapatok eredményei:

Vénus—Bástya 3:1 (0:0).

Vénus—Kinizsi 3:1 (1:0).

Bástya II.—Vasas 1:0 (0:0).

Vasas komb.—Bástya komb. 1:1 (0:0).

FEKETEHALOM:

Soimi—Rapid (Brassó) 2:1 (1:1). A brassói csapat kapusát már az első percekben fejbeverték, úgy, hogy súlyosan megsérült. Rendkívül durva mérkőzés volt.

A kolozsvári nemzetközi tenniszverseny

Kolozsvár, augusztus 3.

A nemzetközi tenniszverseny két száma már eldöntésre került. A férfi egyes győztese (a hölgyek díjáért) a magyar Kehrling. A kitűnő budapesti versenyző Novotni (Prága) ellen, rendkívül izgalmas és nehéz küzdelmet vívott. Mindkét fél szépen és jól játszott. —

Kehrling a következő arányban győzött: 6:4, 3:6, 6:8, 6:2, 8:6.

A női egyes bajnoka a lengyel Walkner kisasszony lett, aki Fröhlichné (Prága) ellen győzött 2:6, 6:3, 6:1 arányban.

A küzdelmeket hétfőn folytatják.

SZATMAR:

Szombat: Olympia—Nagyszőlősi SE 3:2 (0:2). Nemzetközi mérkőzés.

Vasárnap: Szatmár—Nagyszőlősi 4:0 (2:0). Városközi, nemzetközi mérkőzés.

Husos—Golping 2:1 (2:1). A vesztes csapat bemutatkozó mérkőzése.

NAGYKAROLY:

Victória—Érmihályfalvai TC 4:1 (2:0).

MÁRAMAROSSZIGET:

MSE—Técsői SC 1:0 (0:0). Nemzetközi mérkőzés.

↑ A MAROSVÁSÁRHELYI USZÓVERSENY. Marosvásárhelyről jelentik: Az országos uszóverseny szép siker mellett, nagyszámu résztvevővel folyt le. Csak Kolozsvárról negyven

versenyző indult. Az eredmények közül kiemelkedik Wellmann (Szászrégen) elért ideje a százméteres női mellúszásban, aki 1 perc 32.4 mp. alatt országos rekordot javított. A régi rekordot Hecht Éva (Bukarest) tartotta.

A vízipóló mérkőzések eredményei:

Universitatea—MSE 3:2 (2:2).

Romania—MTE 4:1 (3:0).

Haggibor, KAC komb.—MSE 6:3 (2:2).

↑ A NAC GYŐZÖTT MAROSVÁSÁRHELYEN IS. Marosvásárhelyről jelentik: Sikeres belföldi turája folyamán, legutóbbi két brassói győzelme után, a Nagyvárad AC csapata kitűnő eredménnyel végzett Marosvásárhelyen is. Az MTE együttesét vasárnap délután 1:0 félidő után 4:0 végeredménnyel győzték le.

Külföldi eredmények

A miskolci Attila ismét bejutott az első osztályba

Attila—Bástya 4:1 (2:1)

Miskolc, augusztus 3.

Az osztályozó mérkőzés második fordulóját az Attila nyerte és ezzel ismét felküzdötte magát az első osztályú egyesületek közé, míg a szegedi Bástya természetesen a második osztály keserű kenyerére szorult a jövő sze-

zonban.

A 2-ik percben Hajós rugja a vezető gólt. A 12-ik percben Körösi egyenlít, majd a 32-ik percben Rudas a góllövő. A második félidő 9-ik percében Pruha és a 20-ik percben Nemes rugja a további gólokat.

UNGVAR:

Bocskai—Ungvári TK 4:1 (2:1).

ZSOLNA:

SK Zilina—Nemzeti 5:4 (3:2).

BUDAPEST:

III. ker.—BTC 1:1 (0:0). Megismételt amatőrbajnoki mérkőzés.

↑ A BUDAPESTI FTC USZÓVERSENYE. Budapesti táviratozzák: Az FTC által a Császárfürdőben rendezett uszóverseny főbb eredményei a következők voltak: 100 m. gyorsúszás: 1. Bárány 1 perc 00.4 mp. 400 m.: 1. Mihályfi 5 perc 19 mp. — 100 m. hátúszás: 1. Bicskei 1 perc 15 mp. — 200 m. mell: 1. Hild 2 perc 59 mp. — Toronyugrás: 1. Nagy 115.53 pont.

100 m. hölgy gyors: 1. Sipos 1 perc 17 mp. — 3-szor 100 m. vegyes staféta: 1. FTC 4 perc 44 mp. 2. FTC b. csapata 5 perc.

Vízipólómérkőzések:

III. ker.—FTC 4:0 (2:0).

SzUE—NSC 5:1 (1:1).

MTK—Beszkárt 5:1 (3:1).



Pestis és sok más, állatokról átoztott rettenetes kór gyakran bolha útján kerül az emberi szervezethez. Védekezzünk a veszedelmes vendég ellen, amelynek nyomában lehet a halál. Permetezzünk Flit rovarirtót.

Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kizárja az utdatzatot.



↑ A BUDAPESTI MAC ATLÉTIKAI VERSENYE. Budapesti táviratozzák: A MAC atlétikai versenyén a következő eredmények voltak: 100 m. síkfutás: 1. Forgács 11.1 mp. — 400 m. sík: 1. Zsitvai 50.4 mp. — 1500 m. sík: 1. Szabó 4 perc 06.2 mp. — 5000 m. sík: 1. Hevele 15 perc 44.2 mp. — 110 m. gát: 1. Kovács 15.6 mp. — 400 m. gát: 1. Valentin 57.4 mp. — Magasugrás: 1. Késmárky 188 cm. — Távugrás: 1. Balogh 718 cm. — Rudugrás: 1. Zsuffka 580 cm. — Diszkosz: 1. Donogán 46.95 cm. — Súlydobás: 1. Darányi 14.49 cm. — 15-ször 400 m.-es staféta: 1. MAC csapata 13 perc 19.2 mp. Legjobb országos eredmény.

↑ A STRASSBURG-PÁRIS TÁVGYALOG-VERSENYT Godard nyerte, aki az 506 km.-es távot 72 óra 29 perc és 30 mp. alatt gyalogolta végig.

↑ EGY HÖLGYFUTÓ VILÁGREKORDER HALÁLA. Tokióból jelentik: Hitomi kisasszony, hölgyfutó világrekorder, tegnap balcsatból kifolyólag súlyos sérülést szenvedett és meghalt.

↑ UJ OSZTRAK HÖLGYUSZÓ REKORD. Linzből jelentik: A tegnapi osztrák uszóbajnokságok során a 100 méteres hölgy gyorsúszásban Löwi (Hakoah) 1 perc 16 mp. idővel új osztrák rekordot állított fel.

Iskolák Egyesületek

— A BRASSÓI REFORMÁTUS EGYHÁZ UNNEPSÉGE. A fejlődés és izmosodás útján egyre előbbretörő brassói református egyház életében a tegnapi nap megint jelentős állomást képezett. Tegnapi szentelték fel a Derestyei-uti imaház közadakozásból szerzett harangját. A szép ünnepséget a belvárosi református templomban megtartott istentisztelet vezette be. Dél előtt 11 órakor zajlott le a hívek impozáns részvétele mellett a Derestyei-uti imaházban a felszentelési ünnepség, amelyen Z. Albu Dezső s. lelkész olvasott bibliát, Csia Pál imádkozott és az ünnepi avató beszédet Kiss Albert, a sepsi ref. egyházmege esperese tartotta. Délután 4 órakor szépen sikerült ünnepély méltatta a nap jelentőségét. Ezen Z. Albu Dezső s. lelkész ismertette a harang történetét, énekszámakkal és szavataikkal emelték a műsor színvonalát: Balykó Ilona, Szakács Irén, Székely Böske, Kolcz Rózsi, Mátyás Mihály, Rákossy Irén. Nagy teiszést aratva énekelt a Derestyei-uti Ref. Vegyesdalárda. A legteljesebb siker jegyében lezajlott ünnepélyt este a Zajzóni-uton levő Gál-házban társasvacsora követte, melyen számos felkészült ünnepelt azokat, akik buzgóságukkal lehetővé tették, hogy a Derestyei-uton református imaház épüljön.

— A SZÉKELYKERESZTURI UNITARIUS FÖGIMNÁZIUM a jövő 1931—1932. iskolai évben is, mint teljes fögimnázium fog működni. Az iskola nyilvánossági joggal bír és magyar anyanyelvű tanulók valláskülönbség nélkül beiratkozhatnak. Az intézet mellett bennlakás és konviktus van. Bennlakási díj egész évre 1500 lej; étkezési díj pénzben 4100 lej; terményben 150 kgr. buza, 50 kgr. kukorica, 5 kgr. zsír az iskolai évre. Az étkezési díjaknál a természetben beszolgáltatható tételket azért hagyta meg az előjáróság, hogy a földműves szülők gyermekeinek megkönnyebbitse a tanulást. Távolabbi jövő tanuló a termények helyett pénzt fizethetnek, a napi ár szerint. Egyéb iskolai díjak olyanok, mint más felekezeti középiskoláknál. Az I. osztályba beiratkozók számára 5 teljesen ingyenes, 10 félkedvezményes hely van a konviktusnál. Felvételi és segély iránti kérvények augusztus 25—31-ig adandók be.

— A CSIKSOMLYÓI SZÉKELY LEANYOK EGYESÜLETE most tartotta ünnepélyes ke-retek között zászlószentelést. Az ünnepélyen megjelent leányok és közönség szélekben vonult fel. Az ünnepély kisebb mére-tekben az ezer székely leány-napra emlékeztetett, amelynek a hatása érezhető, mivel ezen nap óta a székely viselet szemmelátha-tólag megszaporodott.

— A BRASSÓI NYUGDIJASOK FIGYEL-MÉBE. A brassói pénzügyigazgatóság a kör-letébe tartozó nyugdíjasok figyelmét felhív-ja, hogy augusztus hóra a következő sorrend-ben utalják ki a nyugdíjakat: augusztus 24-én: A, B, C, D, E betűkkel kezdődő nevek-nek, 25-én: F, G, H, I, J, 26-án: K, L, M, N, O, 27-én: P, Q, R, S, T és 28-án: U, V, W, Z, X-el kezdődő nevi nyugdíjasok jelentkez-zenek járandóságukért.

— Magyar dalosünnep lesz Dicső-szentmártonban. Tudósítónk jelenti: A dicsőszentmártoni egyesült Református Dalárdák, valamint a Glória Dalkör zászlószentelési ünnepélyre készülnek. A két új zászlót augusztus 30-án szentelik fel nagy ünnepségek keretében, melyre a környékbeli dalárdákat is meghívják. Eddig 15 dalárda jelentette be részvé-telét, tehát a siker biztosítva van. A zászlószégek gyűjtése is, dacára a mai nehéz gazdasági helyzetnek, szép eredménnyel kecsegtet. A reformátusok ré-széről Adorján Gábor lelkész, míg a Glória Dalkör részéről Bély Gergely gróf buzgólkodik a siker érdekében.

— A CSIKSZEREDAI SOFFÖRÖK CSAT. LAKOZTAK AZ ORSZÁGOS SOFFÖR SZIN-DIKÁTUSHOZ. Csikszeredából jelentik: A csikszeredai és csikmegyei sofförök ma tar-tották alakuló gyűlésüket, az országos sofför-szindikátus tagozatának megalakítására. — A gyűlésen úgy a város, mint a megye vala-mennyi sofföre résztvett és egyhangulag el-határozták a tagozat felállítását és egyben az országos sofförszindikátushoz való csatlako-zást.

ASTRA APOLLO
MOZZO BRASSÓ

Jön: „Nivjon és jövők”
Főszerepben: WILLY FORST

Közgazdaság

Az új rendszer, amely agyonmenti a gazdát...

Teljes anarchia uralkodik a boléta-fronton

Mihalache: Nem úgy alkalmazzák, ahogy mi azt kiterveltük"

Fél milliárd lej kell kiizzadjon Románia kenyérfogyasztó tömege, anélkül, hogy segítene vele a mezőgazdaságon

Bukarest, augusztus 3. Tizenhárom napja annak, hogy Romániában bevezették a bolétát, amelynek hivatása a gazdátársadalmon segíteni.

A gabonaértékesítési törvény alkalmazása még kísérleti stádiumban van. Kísérlet még pedig azért, mert a bollettával, illetve a kenyérjeggyel kombinált kiviteli prémium rendszerrel sem a pék, sem a fogyasztó, sem a gabonaexportőr, sem pedig a gazda nincs megelégedve. De mi maradunk az utóbbinál: a gazdáról van szó, akinek megmentése érdekében az állam beleavatkozott a gabonakivitelbe, de oly szerencsétlenül, hogy a segítségért kiáltó gazdát őli meg vele... A városi kenyérfogyasztók bőrén, a munkásságon és a középosztályon — hivatalos kimutatás szerint — július 31-ig 4 millió 300 ezer lej hajtottak be a kenyérbélyeg alkalmazásával. Ez azonban még csak a kezdet kezdete, mert hozzávetőleges számítás szerint

a bollettának fél milliárd lej kell kifizetnie a kenyérfogyasztók tömegéből, hogy a 10 és 13 ezer lejes kiviteli prémiumot meg lehessen minden vagon gabona után fizetni.

És a boléta életbeléptetésének 15-ik napján mindenki panaszkodik. Nyög a kenyérfogyasztó, sztrájkokkal fenyegetőzik a pék, az exportőrök beismerik, hogy a gabona belföldi ára mélypontra süllyedt, a gazda pedig — kényszerhelyzetben — valósággal poton áron dobja oda nehéz verejtékkel megművelt gabonáját.

Az alábbi nyilatkozatok igazolják: a tizenharmadik napon teljes anarchia uralkodik a boléta-fronton...

MIHALACHE A KORMÁNYRA HÁRITJA A FELELŐSÉGET

Meretese, a gabonaértékesítési törvény nemzeti parasztpárti korlátozta és a jelenlegi kormány módosította meg egyes módosításokkal. A törvény tulajdonképpen megalkotója Madgearu, akit azonban nem találtunk a fővárosban. Ezért volt miniszterháza, Mihalachet, a nemzeti parasztpárt jelenlegi vezérét kerestük fel.

A parasztruhás pártvezér kérdéseinkre röviden válaszolt: látszik, hogy valami kinos... többet is mondana, ha a párt... — Önnel tudnia kell, — mondotta Mihalache, — hogy a gabonátörvény nem a nemzeti parasztpárti kormány és a gabonaértékesítési törvény volt miniszterháza, Madgearu állította össze. A törvény abban a formában, a hogy mi azt elképzeltük, jelentős módon segített volna a válságba jutott parasztságon. Sajnos azonban, arra már nem jutott időnk, hogy a törvényt, amit mi csináltunk, mi is alkalmazzuk.

— A Jorga-kormány nem azt a gabonaértékesítési törvényt szavazta meg, a mit mi készítettünk, hanem egy módosított törvényt, amelyre vonatkozólag mi a parlamentben meg mondtuk a véleményünket. Ennek főbb lényege az, hogy a Madgearu-féle gabonaértékesítési törvényből csak a kenyérbélyeg és ennek ellenpólusát, a prémiumot ragadták ki és alkalmazzák.

A többi intézkedéseket elejtették. — Ilyen körülmények között nyilvánvaló, hogy a gabonaértékesítési módosított törvény nem hozhatja meg a várt eredményeket...

Mihalache volt földmivelésiügyi miniszter tehát a kormányra hárítja a felelősséget.

lelősségét annak, hogy a boléta nem hozza meg a várt eredményeket.

KONFLIKTUS A PÉNZÜGYMINISZTER ÉS A GABONA-SZINDIKÁTUS KÖZÖTT

Másodiknak felkerestük Brancovici Emil professzort, a gabona-exportőrök országos szindikátusának elnökét és a következő kérdést tettük fel neki:

— Az egész közvélemény, valamint maga Argetoianu pénzügyminiszter is azt állítja, hogy a boléta rendszer bevezetése után a gabonaexportőrök a legképtelenebb machinációkkal mélypont alá szorították belföldön a gabona árát... Mi igaz ebből?

— Értésüleseit kiegészítem — mondotta

Brancovici professzor. — A pénzügyminiszter ur ugyanis azt mondotta, hogy a gabonaexportőrök szervezett attakjaival szemben a földmivességek szervezettlen tömegei nem tudnak védekezni és így ki vannak téve a gabonaexportőrök kénye-kedvének. Ez egy miniszter részéről olyan állítás, amely ha más szájából hangzana, azt mondhatnánk, hogy felelőtlen rosszindulatu híresztelés. A miniszter ur még azt is mondotta, hogy

a belföldi piacon egy vagon buza ára, a világpiaci árakhoz viszonyítva, lecsúszva minden költséget 50 ezer lej kellene, hogy legyen.

A miniszter ur azonban elfelejti, hogy a buzának van egy törvénye: a kínálat és a kereslet, a kettő szeszélyes játéka

Nyilatkoznak a gabonaexportőrök

Az egyik legnagyobb bukaresti gabonaexport cég vezérigazgatója, Heilpern Miksa a következőkben összegezte a gabona áresésének okait:

— Nem felel meg a valóságnak, hogy a romániai gabonaexportőrök szorítják le mesterségesen az árakat. Tudni kell azt, hogy a belföldi árak kialakulását döntően befolyásolják a budapesti, bécsi és pozsonyi gabonatőzsdék árhullámzásai. Ezen a három piacon az árak mindig sokkal jobbakk voltak, mint nálunk, mert a szállítás úgy a vízen, mint a szárazföldön sokkal olcsóbbá kerül, mint a román buza kivitele. Ennek ellenére a pozsonyi gabonatőzsdén június 23-tól a mai napig egy tonna buza ára 8.500 lejtel esett.

Annak tehát, hogy ezeken a piacokon majdnem az állam által nyújtott exportprémia összegének erejéig estek az árak, nem az exportőr az oka, hanem a krízis és az oceánon túli államok erős versenye, amit az Egyesült Államok kormányja pénzzel támogat. A gabonaexportőr tehát azért fizet 8-9 ezer lejtel kevesebbet a buzáért, mint ezelőtt egy hónappal, mert ugyanennyivel esett külföldön is a buza ára.

Az sem felel meg a valóságnak, hogy a falvakon megosztottak a gabonavásárlók és egyenként, csak nagy ritkán jelentkeznek gabonáért, azzal az intencióval, hogy a kereslet korlátozásával csökkentsék az árakat, az árdifferencia nyereségét pedig közösen zsebre vágják. Ha ilyen nagy volna a nyereszkeskedési lehetőség, akkor minden bizonyosan elárasztnának a falvakat ezek a „spekulánsok” és a nagy profit reményében mindenki fejvesztetten gabonát vásárolna...

FEJETLENSÉG A VÁM-HATÁROKON

A Contin-export-cég vezérigazgatója, M. Landau kérdéseinkre technikailag világította meg a boléta fronton uralkodó állapotokat:

— A vámhatóságok mindezeideig csak arról kaptak értesítést, hogy a prémiumokra vonatkozó igazolványokat állítsák ki. Arról azonban senki sem tud a határon, hogy a törvény életbeléptetésével egyidejűleg az 1.32 ezrelékes vagononkénti bélyegilletéket is törölték.

A határállomásokon a legteljesebb fejtelenség uralkodik.

A pénzügyminiszter három nappal ezelőtt egy rendeletet küldött a vámhatóságoknak, amelyben figyelmezteti, hogy a törvény értelmében a kormány a ga-

bonára kivetett forgalmi adót is eltörölte. E rendeletnek a mai napig sem szereztek érvényt a határállomásokon. 13 napig tehát, a törvény életbeléptetése óta a vámhatóságok törvénytelenül szedték ezeket a taksákat és még annyit sem engedélyeztek nekik, hogy az illetékeket csak letétbe helyezték és később, a zűrzavar tisztázódása után visszakérjék az összegeket.

— Tény az, hogy a törvényt — jól rosszul — de későn szavazták meg. Már áprilisban várták annak életbeléptetését s azóta a belföldi piac stagnál. Ezt az üzlettelenséget a törvény ugyancsak megkésett alkalmazása után fejtelenség váltotta fel.

A törvény késedelmes alkalmazása elképzelhetetlen károkat okoz a gazdaságnak.

Egy hét óta a nemzetközi piacokon állandóan esnek az árak. Minden napi késés tehát felbecsülhetetlen veszteséget jelentett a mezőgazdaságnak. Az export-

A pékszövetség elnöke is pesszimistlikusan látja a helyzetet

A gabonaszakértők meghallgatása után felkerestük a boléta-rendszer pólusának képviselőjét Costescu mérnököt, a Viata-malom igazgatóját és a romániai pékek országos szövetségének elnökét.

— A törvény tárgyalása alkalmával — mondotta Costescu elnök — megkértük a kormányt, hogy a törvénybe iktasson be egy szakaszt, amely szerint a kenyérbélyeg helyett, amely nehézkessé teszi a pékeknek a sültét, lehessen egy pászálösszeget fizetni. Ezt a szakaszt be is vették a törvénybe, legnagyobb meglepetésünkre azonban a pénzügyminiszter nem hajlandó ilyen kéréseket aproálni. Mindössze csak a péksüteményekre alkalmazták ezt az egységáras rendszert. Ezek a pékek legnagyobb sérelmei. Ami a kenyér árát illeti: nincs miért tiltakoznunk, mert a nemzetközi piacok kényszerítő hatása alatt a gabona belföldi ára vagononként 35 ezer lejtel 25 ezer lejtel esett, úgy, hogy az ilyen áron vásárolt gabonából örült liszt is jóval olcsóbb. A pékek tehát anélkül, hogy emelnék a kenyér árát, megtalálják számításukat... Vagyis a kenyérrak emelésére nincsen ok.

— A kormány arról is megelégedett, hogy különösen vidéki városokban

pedig döntően szabályozza a világárakat.

— A romániai gabonaexportőrök egy pillanatig sem gondoltak arra, hogy 10 ezer lejes exportprémiaát megvonják a földmivességtől. Ki tehet azonban arról, hogy az európai piacokon katasztrófálisan esnek az árak? Ez a rohamos áresés pedig a boléta rendszer bevezetésének bizonytalanságában valóságos anarchiát teremtett a belföldi piacon. Nézzük meg a világpiaci árakat. Julius elsején Rotterdamban a román buza ára 5.07 holland forint volt. A buza ára július 30-án 4.15 forintra csökkent. Harmanc nap lefo-lyása alatt tehát a buza ára vagononként 5 ezer 210 lejtel esett. Sokkal nagyobb arányú az árzuhanás Marseillesben, ahol

a román buza ára ugyancsak harminc nap leforgása alatt vagononként 8262 lejtel esett.

Hogyan lehet kívánni tehát ilyen körülmények között, hogy a buza áráért belföldön a gabonaexportőr 50 ezer lejtel fizessen vagononként. Azt, hogy külföldön az áresések ellenére is drága a buza az Európában életbenlévő magas vámteleknek tulajdonítható. Mert: Franciaországban 100 kgr. buza behozatali váma 80 frank vagononként, tehát 53 ezer lej, Olaszországban 61 lira, illetve vagononként 54.500 lej, Németországban pedig 25 márka, illetve vagononként 100 ezer lej csak a vám. Ezekért a magas vámokért nem az exportőrök felelősek, hanem a kormányok, amelyek nagy garral kereskedelmi szerződéseket kötnek és az ország legfontosabb nemzeti termékének a gabonának nem képesek biztosítani egy kedvezőbb elbánást legalább a szövetséges államokkal szemben.

— Végül pedig: a pénzügyminiszter ur elfelejti, hogy

a gabonaprémiummal járó többi intézkedések, amelyek a különböző adóneveket eltörlik, még életbe sem léptek annak ellenére, hogy azokat a törvénnyel együtt szentesítették.

Bevezettek tehát egy kísérleti rendszert, az intézkedéseknek azonban egy kis részét alkalmazták. Ez nyilvánvaló, hogy anarchiát kellett teremtsen a piacon. — Ezért szintén nem a gabonaexportőröket illeti a felelősség.

török biztos kalkulációs alap hiányában csak a legnagyobb rizikóval mernek gabonát vásárolni.

— A kormány azt terjeszti, hogy a gabonának jóval magasabb ára kellene, hogy legyen a jelenleginél. Ezek a fentől jövő híresztelések elmergesítették a viszonyt a gabonaexportőrök és a gazdák között. Pedig ha alaposan tájékozódna, rájönnének arra, hogy az összes külföldi piacokon katasztrófálisan esnek a gabona árak.

Ha a gabonaprémium nem volna érvényben, úgy a gazda nem kapna csak 17-18 ezer lejtel egy vagon buzáért a mai 27-28 ezer lej helyett, annyira visszaestek az árak.

Az sem helyes, hogy a gazdákat készleteik visszatartására buzdítják, mert nem lehet tudni, mi lesz később. Különösen Oroszországból exportra váró hatalmas gabonakészleteket jeleznek. Ha ez így megy tovább, menthetetlenül összeomlás fog bekövetkezni.

CEGÜNK FENNALLASANAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL, VEVŐINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZMÉNYEKET NYÚJTJUK

SZÉKELY és RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYAR

RT. MAROSVÁSARHELY

Fiókok BUKAREST BRASSO NAGYSZEBEN

Kedvező fizetési feltételek! Garantált minőség! Szencációs árak!

Állhat az a helyzet, hogy a gabonaprémia-
ák előteremtésére a kormány emelni lesz
kénytelen a kenyérbélyegként alkalma-
zott boletta árát.

— A pékeknek egyetlen kívánságuk át-
menetileg csak az, hogy ne kelljen a ke-
nyérbélyeg alkalmazni, hanem egysé-
gesen megállapított illetékeket fizesse-
nek. A kormány azonban csökkenően
ragaszkodik a kenyérbélyeghez.

VÉGÜL PEDIG: A GAZ-
DÁK NEVÉBEN!

Meghallgattuk az összes illetékes té-
nyező véleményét a boletta kérdésében.
Most pedig engedtessek meg, hogy a gaz-
dák nevében szóljunk néhány szót. —
Mert tulajdonképpen miattuk vezették
be az egész boletta-rendszert:

— A boletta-rendszer bevezetése előtt
egy vagon buza ára 35 ezer lej volt. A
gazda a 10 ezer lejes exportprémia mel-
lett is több mint tízezer lejjel keveseb-
bet kap ma gabonájáért. Tehát a tönkre
jutott földmives gazda, nem hogy nem
hogy nem keres a bolettán, arra sulyo-
san ráfizet. A gabonaexportőrök igazol-
ni próbálják, hogy kereskedelmi szerző-
déseinek egyoldalúsága miatt minden
erőfeszítés mellett sem lehet a román
gabonával felvenni a külföldi piacon a
versenyt.

Következtetés: Fél milliárdot présel-
nek ki a a kenyérfogyasztókból és a pé-
kekből, ugyanakkor pedig a gazda to-
vábbra is ráfizet gabonájára. Azt is
megalapíthatjuk, hogy

a boletta rendszer bevezetése óta tel-
jesen stagnál a gabonapiac és a kivi-
tel megdőbbségre módosult visszaesett.

Miután ezekre rájöttünk, a gazdák ne-
vében felteszünk a kormánynak egy
kérdést: hol van az a másfélmilliárd lej,
amit a stabilizációs szerződés második
részletével kötött le a román állam Pá-
risban a külföldi bankárok azon határo-
zott kikötésével, hogy azt a mezőgazda-
sági hitelintézet megalapítására fordít-
sák? Hol van továbbá az a félmilliárd
lej, amit szintén a kölcsöntárgyalások
alkalmával kapott a román állam a Ro-
mán Mezőgazdasági Bank alapítójára?

Mert ha ez a két intézmény megkezdte
volna működését, akkor a gazdákat
kölsönökkel lehetett volna ellátni. E-
ben az esetben pedig a gazdaságszadalm
nem herdelné el gabonáját a mai esett
árak mellett, hanem egy kis pénz birto-
kában várni tudna addig, amíg a buza
ára megint javult!

Mert nem elég egyoldalú intézkedé-
sekkel a fogyasztó bőrén szanálni a me-
zőgazdaságot akkor, amikor a mezőgaz-
daság felsegítésére speciális alapokat
kapott külföldről a román állam.

Erről tanuszkodik a boletta fronton
uralkodó anarchia, amelynek vérző ál-
dozatai: a fogyasztó és a gazda.

Seres Miklós.

Uj árak a határmenti iakereskedelemben

Nagyvárad, augusztus 3.

A határmenti fakeskedők tegnap ér-
tekezletet tartottak itt, amelyen elhatá-
rozták, hogy a pengőhullámzásra való te-
kintettel, augusztus 15-ig 160 pengős
áron, augusztus 15-től 31-ig pedig 170
pengős áron szállítanak, 57-es dollár-
árfolyam szerződéses garanciájával.

Csak három szerb pék süt Nagyváradon

Nagyvárad, augusztus 3.

Szombat óta Nagyváradon pékeztárk
van. A város negyvenhárom pékmeistere
közül csak három süt, akik szerb állam-
polgárok. A kenyérellátásban egyelőre
nem érezhető különösebb zavar, mintán
a katonai és a vidéki pékműhelyek kise-
gitik a lakosságot.

TARCSAFÜRDŐ BAD TATZMANNSDORF

BURGENLAND
VILÁGHÍRÚ SZÍV- ÉS NŐI-GYÓGYFÜRDŐ.
TERMÉSZETES SZENNYVÁS ÉS
VASLÁP (MOOR) FÜRDŐK



FÜRDŐIDÉNY: APRIL-NOVEMBERIG.
TELJES ELLÁTÁS FÜRDŐKKEL
EGYÜTT: 12.50-15.50

Először! Előnyös hofi átalány összeg, fürdővel
együtt: 125 S. Prospektusokat küld díjlanul Tarcsa-
fürdő fűrdőbizottsága és igazgatósága r. t.

Ozv. ifj. Tutsek Gaborne szül. Csiky
Ella és fia János, valamint özv. id
Tutsek Gaborné szül. Csiky Anna és
özv. Lányz Bélané szül. Tutsek Mar-
gít mint az elhunyt édesanyja és
nővére és az összes rokonok nevé-
ben mélyen megzomorodott szívvel
tudatja, hogy törőn szeretett jó férje,
a gondos apa, szerető gyermek, test-
vér, vő, sógor és rokon

Tutsek Gábor mérnök

f. hó 2-án este 1/2 9 órákor életének
42-ik és boldog házasságának 8-ik évé-
ben súlyos autó baleset következté-
ben hirtelen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványai
f. hó 4-én kedden d. u. 4 órákor fog-
nak a bolonyai róm. kath. temető ká-
polnájából a családi sírba örök nyu-
galomra helyeztetni.

Lelkiudvéért az engesztelő szent-
mise áldozat f. hó 5-én szerdán reggeli
1/2 8 órákor fog a róm. kath. plebánia
templomban az Égek Urának bemu-
tattni

Brassó, 1931 aug. hó 3-án.

Nyugalma legyen csendes,
emléke áldott!

Egészségügyi műszaki vállalat

Fürdőszoba, központi fűtés, szellőzőbe-
rendezések. Vízvezetési és csatornázási
munkálatok, szakmérnöki tervezés és
vezetés mellett

KERTÉSZ HENRIK BRASSÓ.

Két emeletes legjobb karban levő

bérház

20 modern, 2 szoba, előszoba, fürdő-
szoba sfb.-ból álló lakással

olcsó áron eladó.

A ház tisztán legalább 15% jövedelmet
hajt. Érdeklődőknek részletekkel szolgál
"V. M." Oradea, Str. Avram Jancu 3.

Műszaki főiskolai végzettséggel, hosszabb
technikai gyakorlattal és tapasztalatokkal,
perfekt magyar, román és német szóbeli és
írásbeli (levelezés) **foglalkozást.**
Cím 14182 szám alatt a brassói kiadóban

Elsőrendű

KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM

Erdély forgalmas városában, elő-
kelő berendezés, teremhelyiség és
kerthelyiség, kitűnő üzletmenet,
családi okokból előnyös felté-
lekkel átadó. Ajánlatok „Grosses
Lokal G. 1489” jelígre, Rudolf
Mosse S. A. Bukarest, Calea
Victoriei 31 címre kéretnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirde-
tés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény
A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Kertipadok, kertitömlők, viz-
mentes ponyvák, kutszivaty-
tyuk. Jul. Teutsch, műszaki
áruraktár, Kapu-utca 57.

Megérkezett a Record divat-
lap szabásmintákkal. Ára 40
lej, portó 5 lej. Utánvételezés-
nél 16 lej a portó. Brassói La-
pok könyvostálya.

FABUTOR KIARUSÍTÁS.
Mielőtt bármilyen butort ven-
ne, tekintse meg a Pásztori és
Hettmann butorlerakatát, Bras-
só, Kórház-ucca 32. 14091

Nagyon jömeneteli vendéglő
kerthelyiséggel, szállodával,
nagy városban, haláleset mi-
att eladó, vagy kiadó. Cím
14089 sz. alatt a brassói kiadó-
ban.

Biri néni szakácskönyve
egyetlen háztartásban sem né-
külözhető. Ára kötvé 150 lej.
Kapható a Brassói Lapok
könyvostályaiban. 14048

Egy dobermann-kutya ol-
csón eladó. Cím 14185 szám
alatt a brassói kiadóban.

4 hengeres CHEVROLET ka-
mion, majdnem új, eladó. Bras-
só, Hosszu-ucca 106. 14185

Keresek megvételre egy da-
rab használt de jókarban levő
500-as dupla (törétsima) he-
ngerszék. Ajánlatokat kérek
Bartalis József, Sumulen, Csik-
megye. 14175

Hármas hengergépet keres
megvételre. Keresztes Antal
cukrász, Oradea, Str. Saguna
20. 14174

Eladó 18 colos Kappel-Chem-
nitz gyártmányu teljesen üzem-
képes gatter, nagyon előnyös
feltételek mellett, Székely és
Margittai, Lazarea (Gyergyó-
szárhegy) Judetul Ciuc. 14173

Allást nyer

Szobaleányt keresek gyerme-
kek mellé, aki Regátba elmegy
és németül beszél. Cím 14191
szám alatt a kiadóban.

Idősebb, rendes soffört kere-
sek Brassóba, munkakönyvvel,
akinek több évi praksisa van.
Ajánlatokat „Biztos állás” jel-
íggel a brassói kiadói hivatal
továbbítt. 14188

Jó munkás felszeréskészítő-
nő állandó munkára felvétetik
Román Józsefnél, Baraolt. 14186

DROGUISTA SEGÉD felvé-
tetik Vojtek és Weisz drogeriá-
ban, Arad. 14196

Azonnali belépésre keresek
teljesen perfekt, önállóan dol-
gozó irezömestert (Schlicht-
meister). Csakis elsőrendű
szakember ajánlatát kérem.
„Schlichtmeister” jelígre a
brassói kiadóba. 14171

Allást keres

Rentabilis üzlethez TARSAT
ERESEK 300-400 ezer lej
tőkével. Leveleket „Rentabilis”
jelígre a kiadóba. 14192

Fiatl leány postára kise-
gitőnek, esetleg irodába ajánlko-
zik. Cím 14189 sz. alatt a bras-
sói kiadóban.

Magyar anyanyelvű perfekt
román egyetemi hallgató elő-
készít középiskolai tanulókat
pót-, felvételi- és érettségi vizs-
gákra. Vállal román nyelvórát
kat felnőtteknek is. Szíves meg-
keresések „Kitűnő oktató” jel-
ígre a brassói kiadóba. 14187

Lakás

Brassóban, Szent János-uccá-
ban október 1-re két uccai szo-
bás lakás, esetleg kerthaszná-
lattal kiadó. Cím 14134 szám
alatt a brassói kiadóban.

Különbejáratu butorozott
szoba, villanyvilágítással, azon-
nal kiadó. Brassó, Hosszu-ucca
153. 14566

Kiadó lakás. 4 szoba minden
mellékkel helyiséggel október 1-re.
Brassó, Fekete-ucca 15. I. em.
14184

BRASSÓBAN KIADÓ NÉGY
SZOBA-KONYHAS modern lak-
sás, Koronától 15 percrenyre,
abszolút csendes, tiszta, por-
mentes helyen, kerttel, veran-
dával. Bővebbet a Brassói La-
pok kiadói hivatalában. 14197

Kiadó Bolonyában két szoba
konyha, kamra fürdőszoba, na-
pos, világos, október elsejével.
Cím 14190 sz. alatt a brassói
kiadóban.

Vegyes

Román, francia, angol, német,
olasz, magyar, spanyol, hiteles
egyszerű fordítások. Jogosított
fordító. Iroda Bukarest, Să-
rindar 6. 14195

NEM IGAZ

hogy a magyar könyv
drága!

Meggyőződhetik,
ha felkeresi

könyvosztályunkat!

Nagyszerű regények, világhíres írók
szép kiállításban megjelent könyvei
leszállított

Olcsó áron!

Csokonay Vitéz Mihály összes mű-
vei, öt kötetben. Ára 1000 lej helyett - 440
Ferrero G. A harmadik Róma, két kö-
tet Ára 400 lej helyett csupán - - 180
Gerald Paul, Ezüstlakodalom Ára 80
lej helyett - - - - - 35
Gerald Paul, Robert és Marianne. Ára
80 lej helyett - - - - - 35
Kessel, Szibériai éjszakák. Ára 100 lej
helyett - - - - - 50

Thomas Mann, A Buddenbrook ház
3 kötet - - - - - Lei 130
Thomas Mann, A varázshégy 4 k. 217

Szomorj Dezső, A selyemzsinor. -
Kötvé, ára 100 lej helyett - - - 45

Tolsztoj Leó, Az élő holttest, dráma.
Ára 80 lej helyett - - - - - 35

Wilde Oscar, Lord Artur Saville büne.
Ára 80 lej helyett - - - - - 35

Wilde Oscar, Gránátalmaház - - - 35

" " Vera vagy a nihilisták - 35

" " A Pádai hercegnő - - 35

" " Szerelmből a királyért - 35

" " Művészet és dekoráció 2 k. 70

" " A kritikus mint művész - 35

" " Tanulmányok - - - - 35

" " Toll, iron, mére - - - 35

Móra Ferenc legszebb alkotása
Ének a buza mezőkről
A magyar földnek, a magyar parasztnak és
a magyar szónak hatalmas éposza.
Két kötet ára 130 lej.

Makkay Sándor, Ördögsekér propa-
ganda kiadás, 2 kötet - - - - 85

Meredith George, Az önző, 2 kötet.
Ára 400 lej helyett - - - - 180

Markovits Radion: Szibériai Gar-
nizon - - - - - Lei 85

Remarque: Nyugaton a helyzel vál-
tozatlan - - - - - Lei 123

Folytatása e regénynek És azután Lei 200

Hatvany Lajos, Ady a kortársak közt.
Ára tűzve 200 lej helyett - - - 65

Ady Endre, Levelek Párizsból. Ára 80
lej helyett - - - - - 33

Ady Endre, Muskétás tanár ur - - - 10

" " Így is történhetik - - - 68

" " Istenes versei - - - - 68

" " Versek, Az Illés szekerén - 68

" " Új versek - - - - - 68

" " A magunk szerelme - - - 68

" " Szeretném, ha szeretnének - 68

" " Antológia - - - - - 136

Szabó Dezső: Az elsodort falu
3 kötet, propaganda kiadás - Lei 135

Szabó Dezső műveiből. 6 kötet bekötve
tokban 1230 lej helyett - - - 515

Dickens, Odon ritkaságok boltja - - 77

" " Karácsonyi ének kötvé - - 33

Enciklopédia, zsebatlasz. 105 lej helyett
Bíró, A bazini zsidók - - - - 20

Brody, A szerelem élettana - - - 16

Sendthal, A pármái Certosa. Benedek
Marcel ford. 2 kötet - - - - 128

Maeterlinck, A szegények kincse - - 40

John Ruskin, Előadások a művészetről
Lassale, Alkotmány, Socializmus, De-
mokrácia - - - - - 40

Jean F. not, A boldogság tudománya - 53

Dosztojevszkij, Emlékiratok a holtak
házából - - - - - 65

Barriere, A csábítás művészete - 16

Benvenuto Cellini, Önélet leírása.
Szana Tamás ford. 2 kötetben - - 78

A felsorolt könyvek csupán csekély
részét képezik olcsó könyvkiadásaink.
Megrendeléseket fenti könyvekre azonnal
elintézt a

Brassói Lapok
Könyvostálya.